

MĚSTO WASHINGTON, D. C.

11-F-6

Sídlo vlády Spojených států Severoamerických

11-F-6
ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP
STARÝ FOND 0182
C. inv.:

inv. čís. 6.420

Koupil od Barnič - Novotný
v Brně za Kč 5-

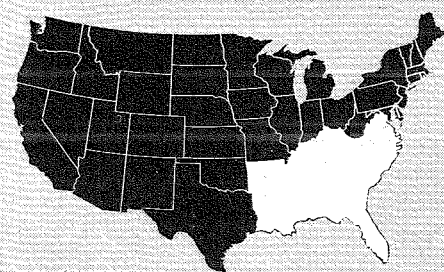
SEMINÁRNÍ
Hist.-práv.

KNIHOVNA
oddělení

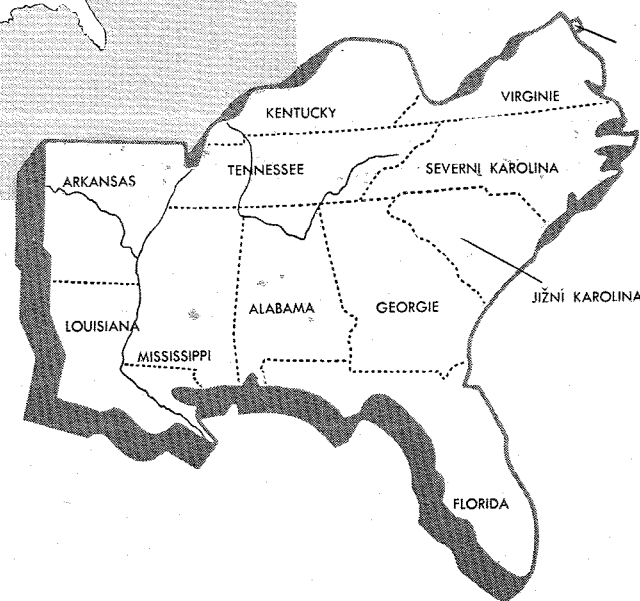
Když se zakladatelé Spojených států rozhodli roku 1791, že hlavní město svého soustátí přestěhují z Filadelfie k řece Potomaku, pověřili francouzského Majora inženýra Pierra Charlesa L'Enfanta, jenž sloužil v kontinentální armádě, aby vypracoval plány pro město Washington, D.C. Písmena "D.C." znamenají: District of Columbia. Je to malé území, jež státy Maryland a Virginia postoupily ústřední vládě. Washington je jediným americkým městem, jehož plány byly podrobně vypracovány, než se začalo se stavbou. Je to dnes město s mnoha krásnými budovami, s třídami, jež běží úhlopříčným směrem, a s alejemi stromů v ulicích. Není tu téměř průmyslu a skoro každý je zaměstnancem vlády, nebo pracuje v obchodě nebo v nějakém veřejném ústavě. Roku 1942 bylo odhadováno obyvatelstvo Washingtonu na 750.000. Na protějším obrázku je Kapitol, stojící na mírném návrší. Zde se schází kongres, zákonodárný sbor vlády. Kongres se skládá ze sněmovny poslanců, která má nyní 435 členů volených lidem na základě počtu obyvatelstva, a ze senátu, voleného lidem tak, že na každý ze 48 států připadnou dva senátoři. Než se některý návrh stane zákonem, musí projíti oběma sněmovnami. Nedaleko Kapitolu stojí budova Nejvyššího soudu Spojených států. Soud má 9 soudců, které ustanovuje prezident se schválením senátu. Je to nejvyšší soudní tribunál celé země. Prezident úřaduje a bydlí v Bílém Domě. Tam se také schází s členy vlády a svými poradci. Nedaleko stojí zahraniční ministerstvo, ministerstvo financí, a jiné budovy, v nichž jsou umístěny ostatní správní a vládní úřady.

JIOVÝCHOD

Země bavlny, tabáku a slunných pobřeží.

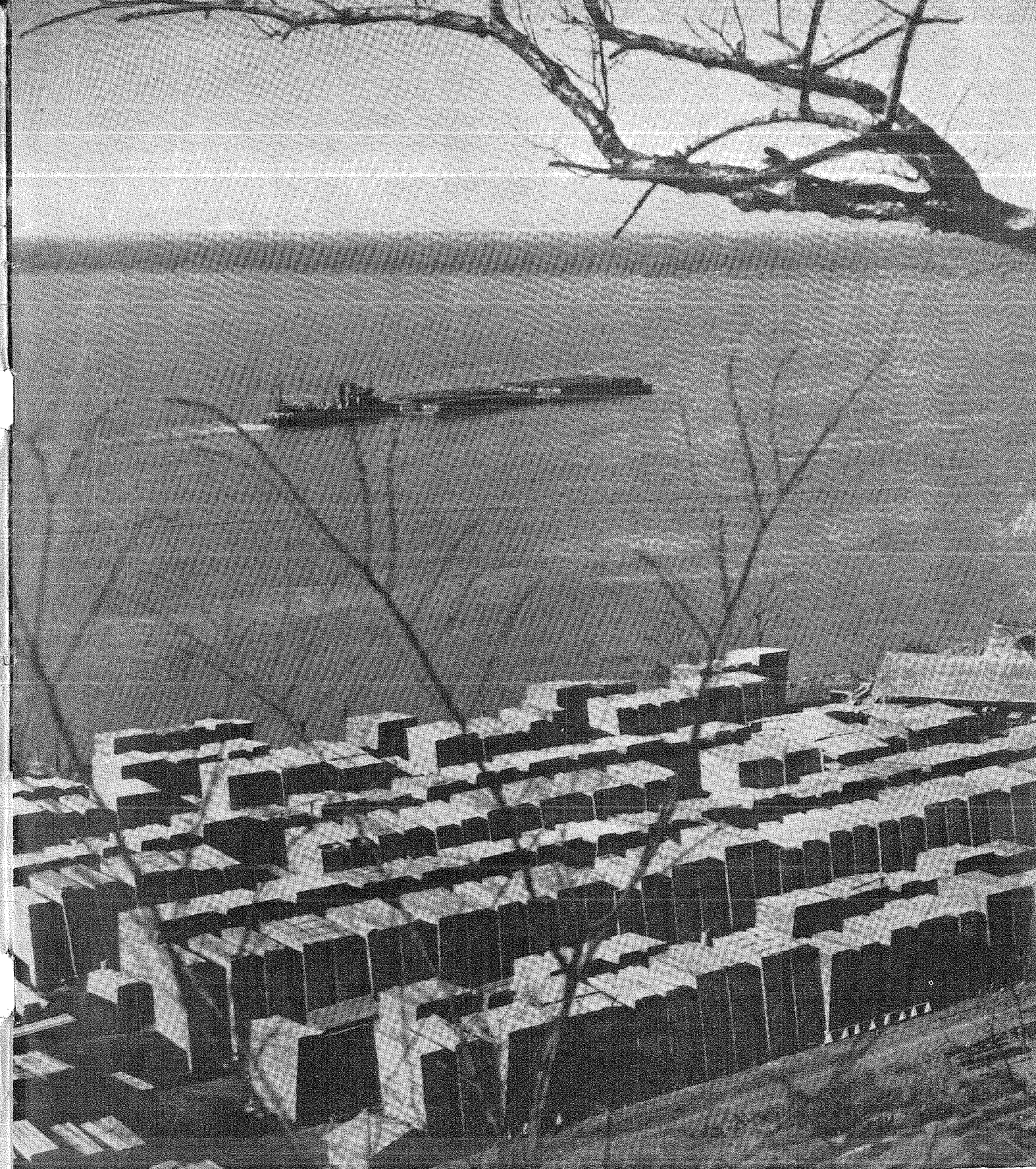

Jihovýchodní část Spojených států

liší se značně od části severovýchodní. Jako tomu je i v jiných končinách Ameriky, nabyl tu jazyk jiného melodického odstínění. Kromě toho způsobily mírné podnebí a maloměstský ráz života i hospodaření, že život na jihu je pomalejší, klidnější, než život na rušném severu.

Jihovýchod je krásný kraj. Státy, jako Virginie, Severní Karolína a Tennessee, táhnou se Blue Ridge Mountains, porostlé vavřínem. Dále na jih jsou roviny Georgie a Jižní Karolíny porostlé borovicemi. Pobřeží vroubí pahorky Alabamy a Mississippi, zatím co Florida má lesy jako džungle a tropické pláže. Jihovýchod je dvakrát větší než severovýchod. Má však jen tři čtvrtiny jeho obyvatel, z nichž většina žije na venkově. Hlavními plodinami je bavlna a tabák. Původně se užívalo na práci otroků. Po ukončení občanské války (1861-65) však byli otroci osvobozeni a rozkvetly tu průmysl textilní, ocelářský a stavba lodí.

Jedna třetina všech lesů je v jižních státech. V Louisianě se těží nafta, zemní plyn a síra. Ve Floridě, Tennessee a Virginii se dobývají fosfáty. Jinde je bohatství vápníku, uhlí a železné rudy. Někdy bývá tato část země zvána "Romantický jih",—má však zásadní význam i v hospodářství a průmyslu Spojených států.

Toto dříví, složené v dokách nedaleko Nového Orleansu je připraveno k plavbě do vnitrozemí po řece Mississippi. Povodí řeky má 24.000 km

splavných vod. Po této vnitrozemské soustavě vodních cest jezdí parníky a nákladní lodi od Mexického zálivu na jihu až k Velkým jezerům.

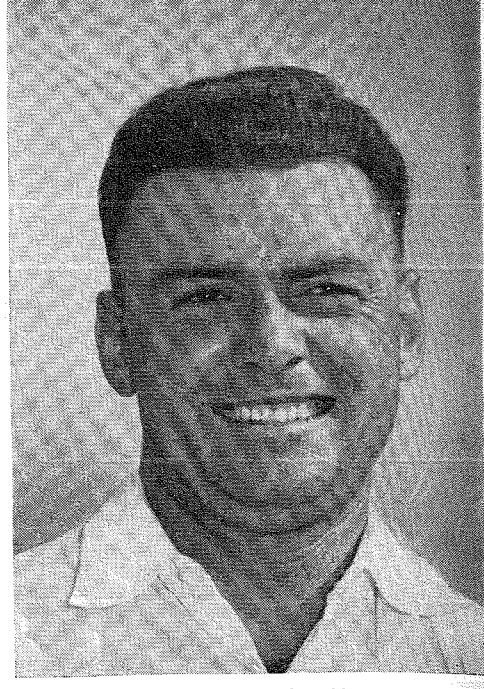

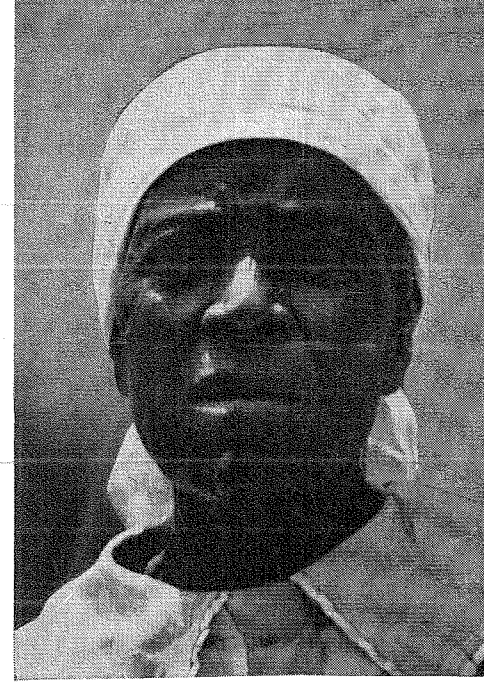
Svařeč kovů z loděnice v kraji při řece Tennessee, jež byla celá usplavněna.

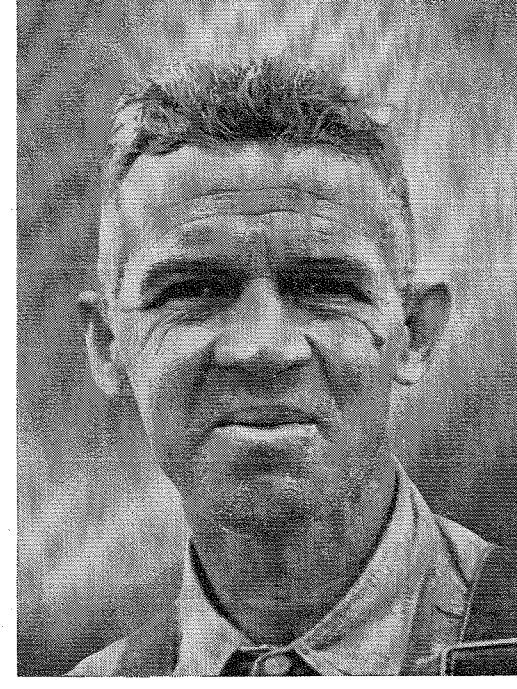
Typ americké hospodyně. Zajímá se nejen o domácnost, nýbrž účastní se velmi činně i veřejného života.

Tento mladý muž pracoval jako chlapec na statku ve Virginii. Ted' má vlastní farmu, na niž hospodaří.

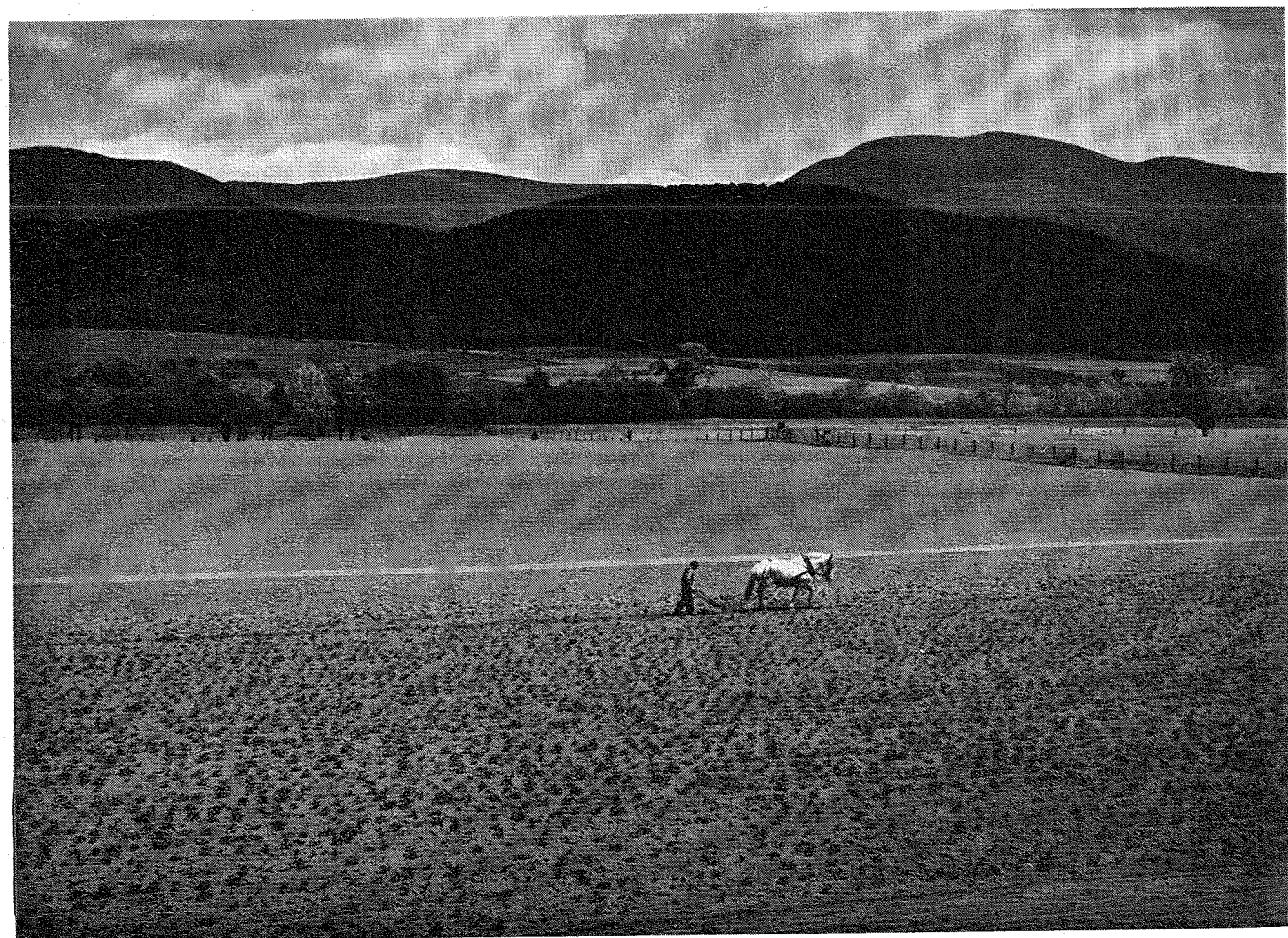
Černoška z jižní farmy. Spojené státy mají třináct milionů černochů, z nichž většina žije na jihu.

Tento farmář užívá na svém statku v Arkansasu, jako milion jiných, za pohonnou sílu výhradně elektřinu.

Hospodyně z Georgie: práce v domácnosti jí ponechává dosti volného času k učení i na četbu.

Údolí Shenandoah ve Virginii je bohaté a úrodné. Roste tu nejen množství pšenice, nýbrž i znamenitá jablka a hrušky. Pěstuje se tu dobytek

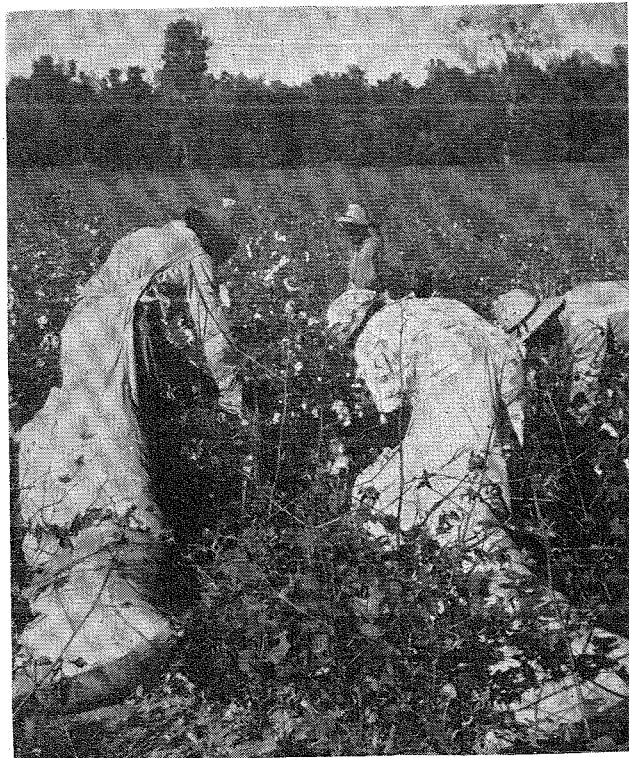
a drůbež ve velkém množství. Údolí Shenandoah leží mezi Blue Ridge (Modrým Pásmem) a horstvem Alleghenským a je velmi malebné.

V zahradách plantáže Deana Halla u Charlestonu v Jižní Karolině vlají trsy španělského mechu s větví mohutných cypřišů. Mnohé z

těchto jižních plantáží půvabně rozložené a plny tropické nádhery byly v novější době proměněny ve veřejné parky.

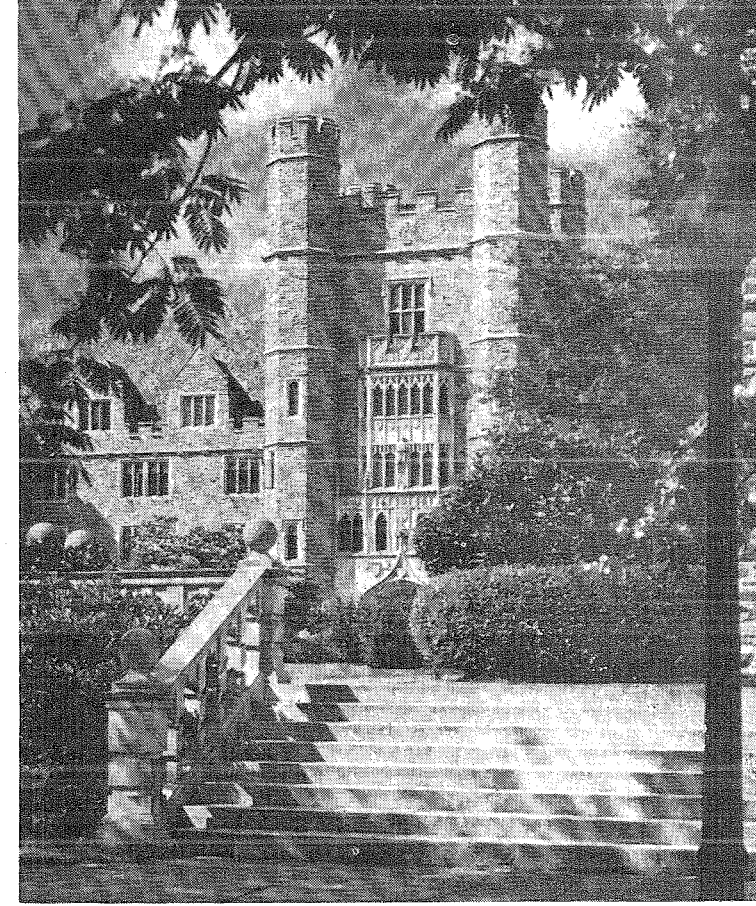
Sbírání bavlny ve státě Mississippi. Jedna třetina bavlny na světě pochází z jižních částí Spojených států, z tak zvaného bavlnového pásu.

Tabákové pole v Kentucky. Zralé tabákové listy se nakládají na vůz. Hlavní státy pěstující tabák jsou Severní Karolína, Virginie a Tennessee.

Přístavní město Nový Orleans ve státě Louisianě bylo kolonizováno francouzskými přistěhovalci. Malebné uličky a staré domy to dosvědčují.

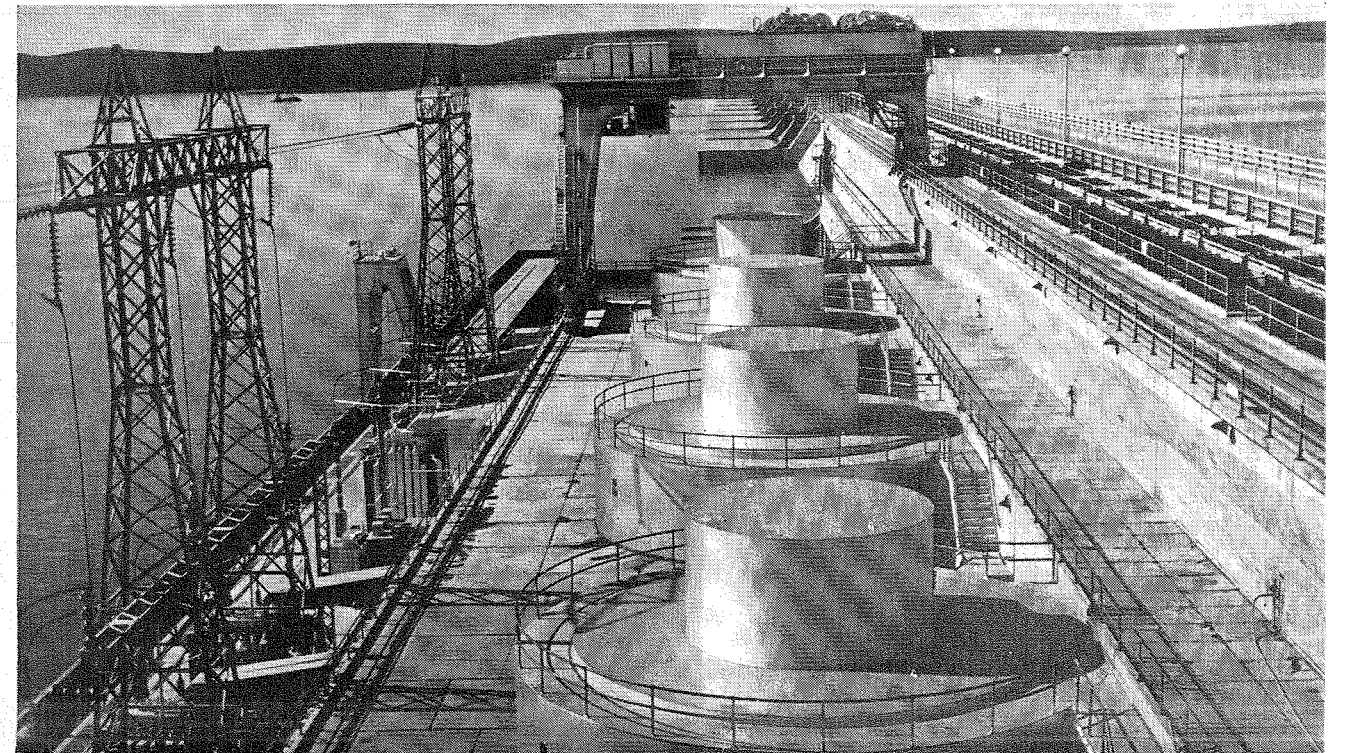

Nádvoří Dukeovy university v Durhamu, v Severní Karolíně, ve středě tabákového kraje. V Americe je 1.702 universit a vysokých škol.

Miami Beach na slunné Floridě umožňuje i méně zámožným ztráviti zimní dovolenou pod zelenými palmami na písčitých plážích oceánu.

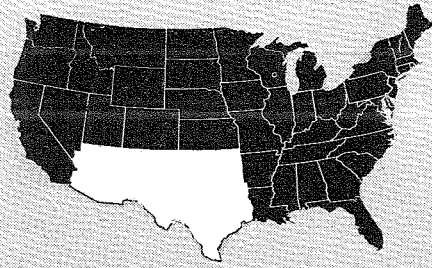
Vysoké moderní hotely poskytují pohodlí tisícům návštěvníků. Za války byla většina použita k ubytování vojska nebo proměněna v lazarety.

Wheelerova přehrada v Alabamě je jedna ze šestnácti obrovských hrází, zbudovaných na řece Tennessee. Niživé proudy vod byly tu

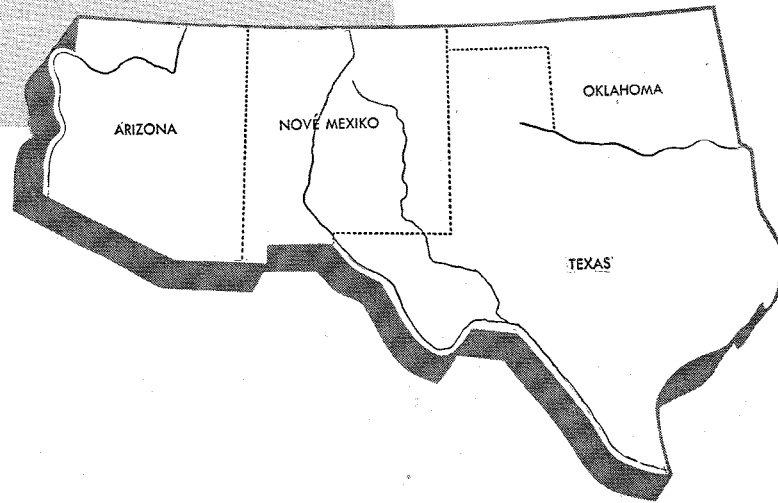
zadrženy a nyní slouží výrobě elektrického proudu, plavbě i umělému zavodňování. 130.000 kw proudu zde získaného slouží válečné výrobě.

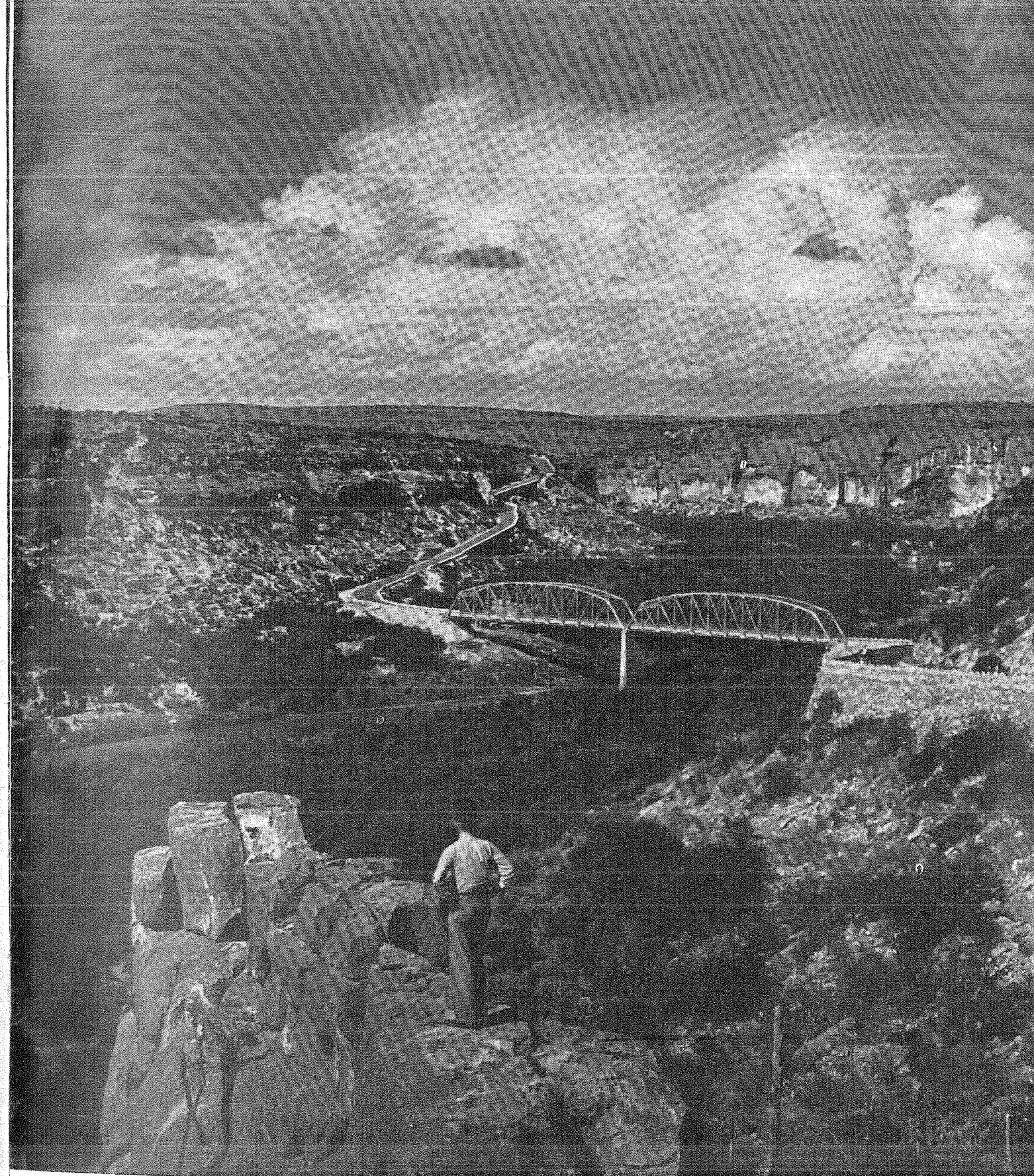

JIHOZÁPAD

Zlatý kraj nafty, bavlny a dobytka.

Jihozápadní kraje se skládají většinou z nesmírných úrodných plání, jen občas přerušených horami, lesy a pouštěmi. Tento kraj poskytuje velké množství nafty, nerostů, bavlny, dobytka a různých polních plodin. Stát Texas je obrovský, bohatý a pestrý. Místy je tu mírný chlad, jinde tropické vedro. Na nejširším místě je 1.300 km od jednoho konce státu k druhému. Jeho plocha měří desetinu celých Spojených států: má však jen jednu dvacetinu jejich obyvatel. Pěstuje se tu čtvrtina vší bavlny Spojených států, tryská tu ze země více než třetina americké nafty a pase se tu 7.000.000 kusů dobytka. Rostou tu pomeranče, citrony, grapefruity a zelenina. Stát Oklahoma, při severní hranici, je bohatý na uhlí, zinek, olovo a zejména naftu. V Novém Mexiku a v Arizoně najdete nedaleko moderních amerických měst indiánské osady spleené z hlíny. Prostírají se tu rozsáhlé pustiny s půdou nejrozmanitějších barev. Po jarních deštích vykvetou v těchto pustinách různé pestré květiny. Proti pozadí rudých, žlutých, oranžových a hnědých skal se rýsují obrovské kaktusy. Indiáni s pestrými pokrývkami mísí se tu s Mexičany v slaměných širácích a s kowboji ve strakatých košilích. Města se hemží farmáři, kovkopy i turisty z východu. Mohutné údolní přehrady zúrodňují tisíce hektarů půdy, na níž se pasou nekonečná stáda dobytka. V zemi se těží zlato, stříbro, měď a zinek.

Hranici mezi Texasem a Mexikem tvoří řeka Rio Grande s přítokem Pecos. Tato vodní cesta je delší, než Dunaj. Vine se mezi romantickými

skalami, které vroubí její břehy. Před válkou tisíce turistů sem jezdilo ročně po moderních automobilových silnicích a rybařilo v jejích proudech.

Kowbojové na texasském ranchi ženoucí stádo dobytka. V Texasu se chovají stáda, jež slouží nepřetržitě potřebě zásob masa a koží pro

Unii. Texas stojí na prvním místě svým chovem dobytka. Ovcí se tu chová na deset milionů: jsou základem vlněného průmyslu. Podmínky

jsou výhodné: Texas má mírnou zimu a nekonečné roviny porostlé bohatou travou. Texas však má i podmínky obchodního státu, neboť

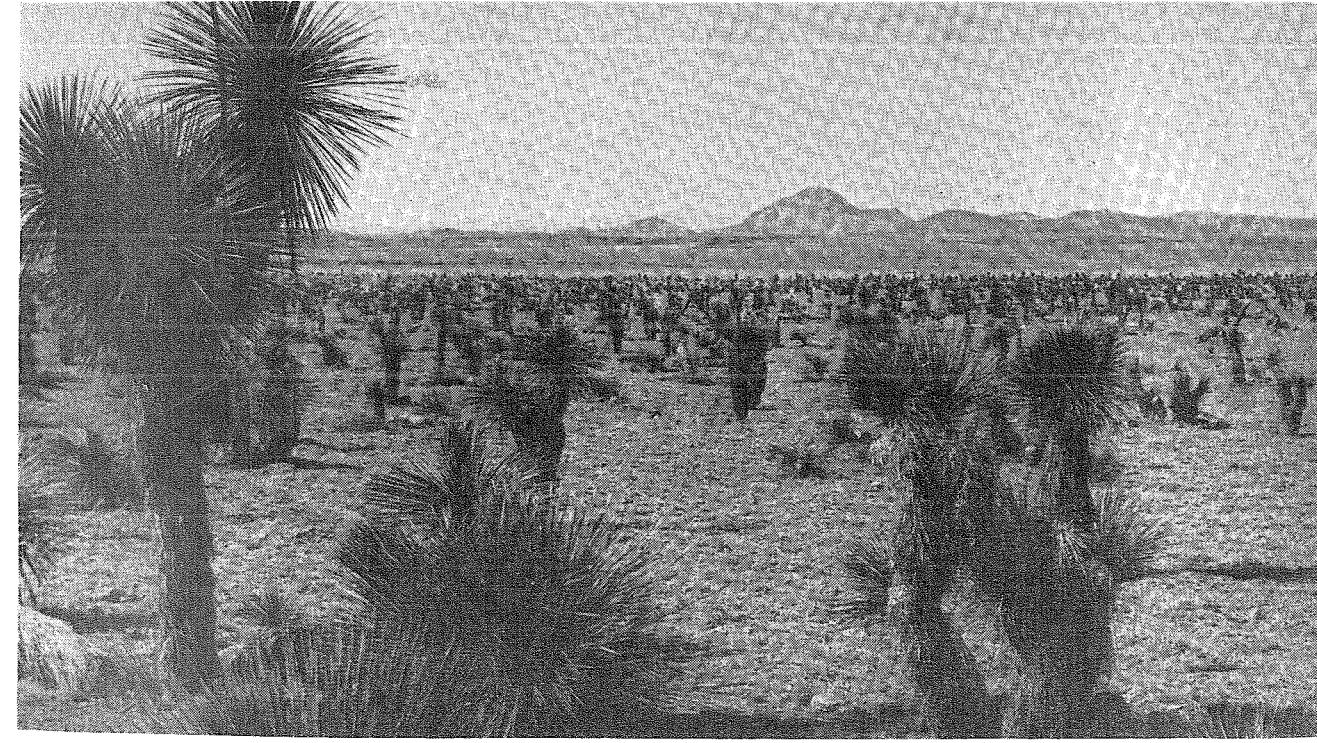
prochází tudy 27.000 km železnic a 300.000 km automobilových silnic, jež spojují ranče s velkoměsty. Velké popularitě se tu těší "rodeo".

V tomto texasském městě pronikly naftové věže až na hlavní třídu. Naftových polí je tu veliké množství: vypumpuje se z nich denně půl milionu hektolitrů surového oleje na vzdálenost 2.200 km do New Jersey. Ještě větší množství nafty se odtud dopravuje do světa po lodích.

Texasská universita je v Austinu, hlavním městě státu. Uprostřed jsou univerzitní budovy, v pozadí Kapitol, sídlo úřadů. Z Austinu do Dallasu, největšího města, je 320 km. Z Dallasu do města El Paso, na západním konci státu, je 20 hodin jízdy vlakem, téměř jako z Paříže do Prahy.

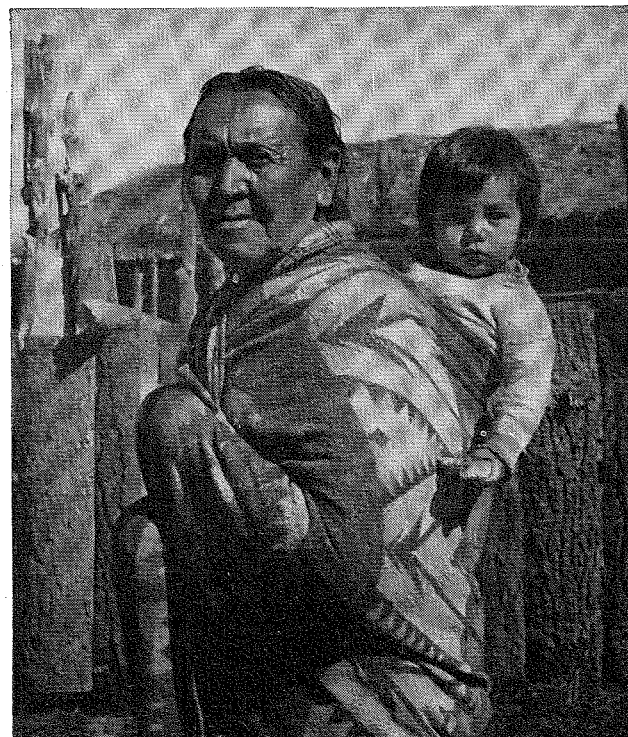
Arizona má nekonečně pestrou tvářnost krajiny, jsouc utvořena z roklí, nádherných rovin, cañonů a úrodných údolí. Jinde se táhnou pustiny, porostlé stepní travou a kaktusy. Zavodňování z Boulderovy a Rooseveltovy přehrady získalo mnoho ladem ležící půdy pro polní hospo-

dářství. Jediná soustava údolních přehrad zavodňuje 122.000 hektarů půdy. Výsledkem zavodňovací politiky je, že se tu rodí kromě citrusových plodů i dlouhostébelná bavlna. Těží se tu množství mědi, zlata, olova, stříbra i zinku. Lidé bydlí na samotách i ve městech.

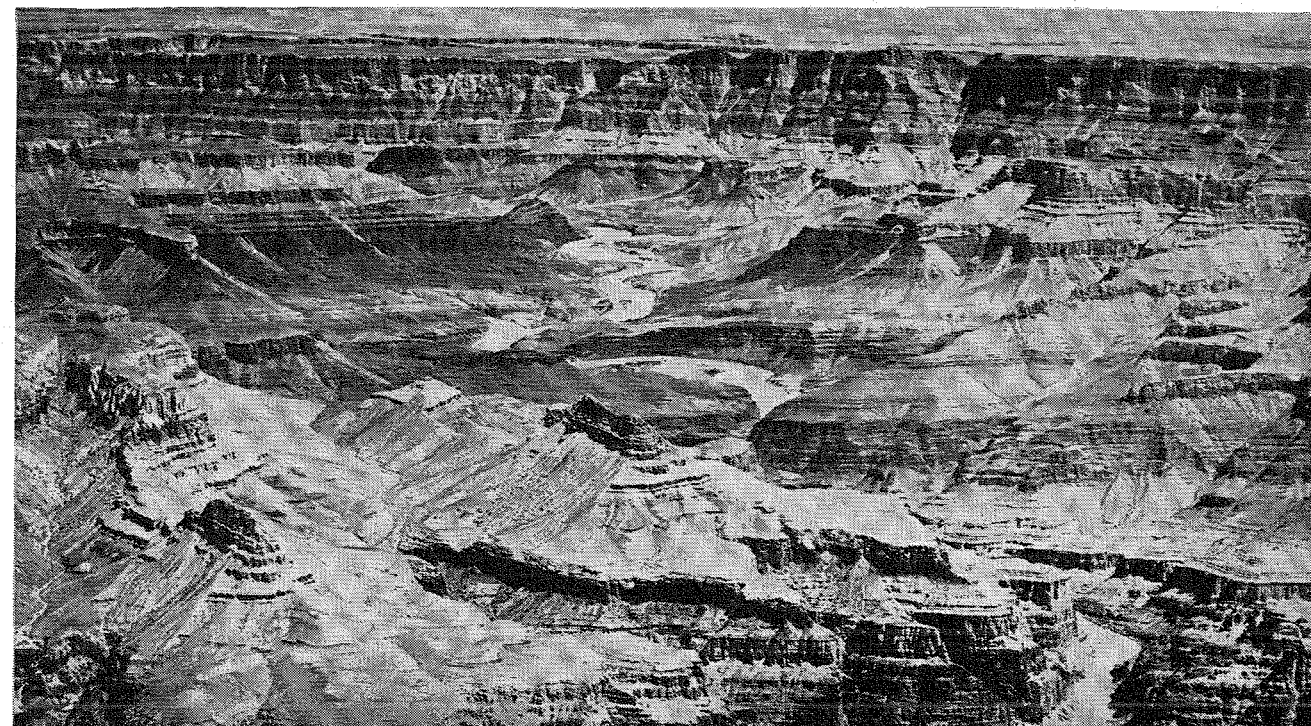

Školačka z Dallasu v Texasu prožije většinu času pod širým nebem. I při universitním studiu najde volné chvíle na rozmanité sporty.

V Arizoně žijí ještě Indiáni ve vesnicích, zvaných "pueblo", vystavěných z hlíny, z nichž mnohé jsou starší několika set let. Snímek zobrazuje indiánskou matku s dítětem. Indiánská architektura měla vliv i na moderní stavby.—V levo: texasský farmář na výstavě dobytka.

Grand Canyon v Arizoně je jeden z největších přírodních zázraků tohoto světadlu. Rudé a nafialovělé skály sestupují až k řece Koloradu,

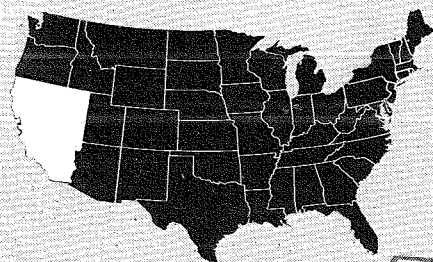
na dně kaňonu, ve hloubi půldruhého kilometru a svítí v záři slunce nejrozmanitějšími odstíny barev. Celý útvar byl kdysi mořským dnem.

Letecký pohled na "farmu naftových nádrží" v Oklahomě. Obilná i naftová pole střídají se v tomto kraji, kde země je také bohatá nerosty. V Oklahomě se zachovalo největší množství původního obyvatelstva této pevniny: žije tu pětina amerických Indiánů. Pokrok státu byl rychlý:

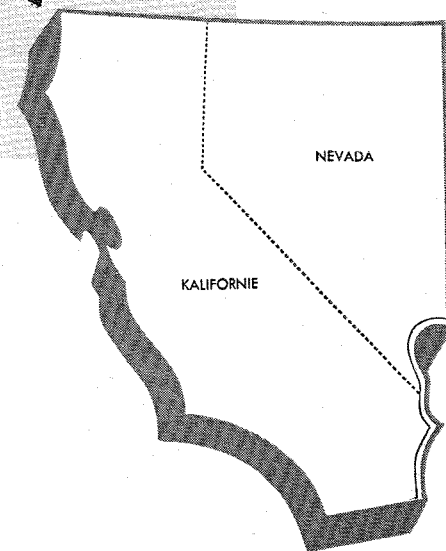
sotva padesát let po jeho utvoření mělo hlavní město Oklahoma City již 66 veřejných škol, 209 kostelů a 500 km dlážděných ulic a tříd. Naftový průmysl stojí tu na prvním místě: svědčí o tom i vzhled města, neboť v Oklahomě těží se nafta i na ulicích v samém srdci města.

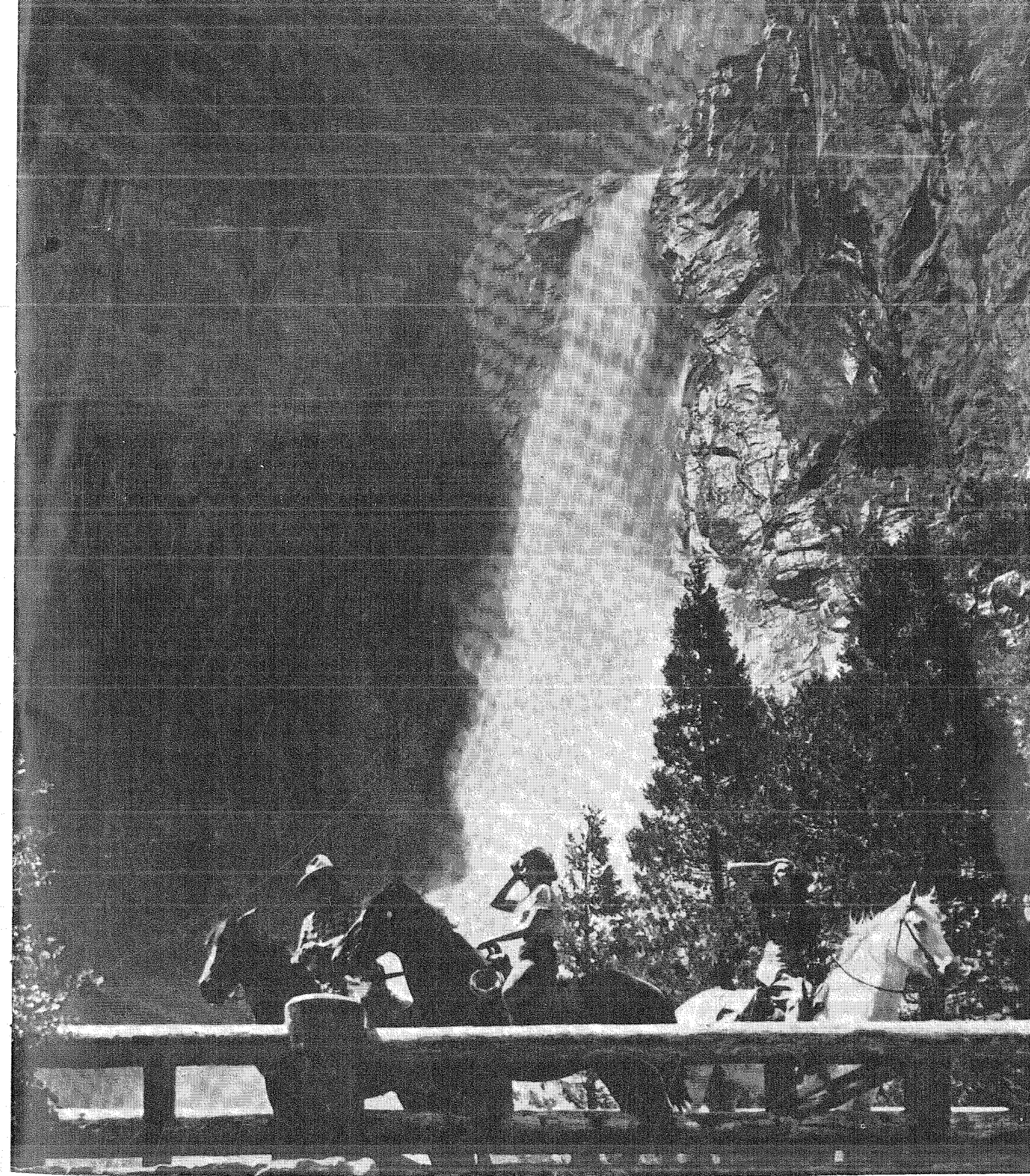

DALEKÝ ZÁPAD

Pouště a pověstná západní pobřeží.

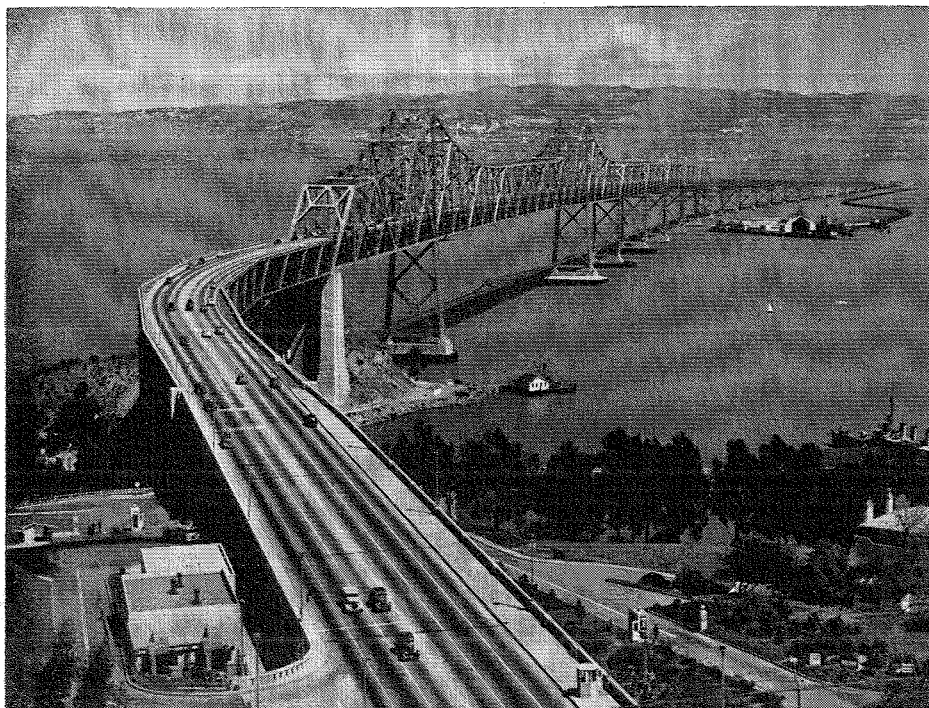
Nevada a Kalifornie jsou krajem plným protikladů. Na jedné straně pohoří Sierra Nevada je malebná krajina s příjemným podnebím Kalifornie—na druhé straně je divoká poušť Nevady. Kalifornie má přibližně šest milionů obyvatel, Nevada má přes 100.000, ačkoliv území obou států je skoro stejné. Kalifornie má 1.600 km mořského pobřeží, jež se táhne od Oregonu na severu až na jih k Mexiku. Na severu jsou úskalí zahalena mlhou, na jihu slunné písčiny. Na severu jsou hory a lesy, na jihu je Údolí smrti, poušť, skoro sto metrů pod hladinou mořskou. V údolích při pobřeží a uprostřed země je podnebí místy mírné, místy subtropické. V Kalifornii se pěstují téměř všechny známé druhy ovoce a zeleniny: citrusové plody, vinné hrozny, avocadové hrušky, špenát, fazole, melouny, fíky, olivy, datle. Důležitou částí průmyslu tohoto státu je nakládání a konzervování těchto plodin. V Kalifornii se také těží od roku 1848 zlato. Narýžovalo se ho dodnes asi za 2.000 milionů dolarů. Od vypuknutí války stala se jižní Kalifornie důležitým střediskem leteckého průmyslu Spojených států. A podél pobřeží byly obrovské loděnice zaměstnány stavbou obchodních i válečných lodí. Jinak je v tomto státě málo velkých továren. Kalifornie má dvě velká města: San Francisco, velkoměstského a mezinárodního rázu, a Los Angeles, zahradní město na ploše 1.150 čtverečních kilometrů. Jiná dvě města, Oakland na severu a San Diego na jihu, nabyly na rozsahu i průmyslovém významu od vypuknutí války.

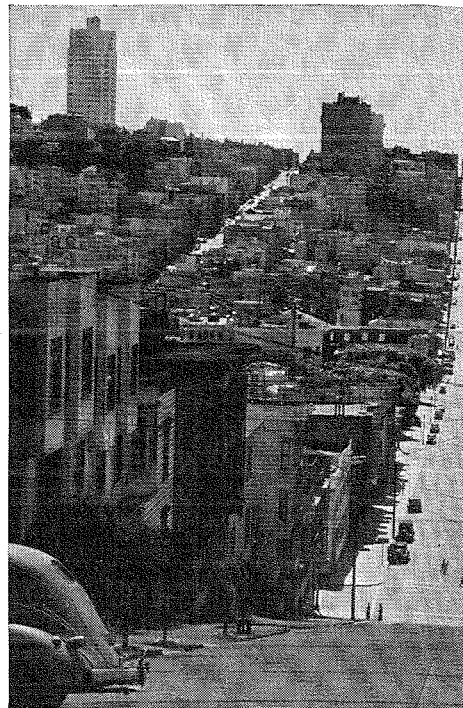
Snímek pověstného Yosemitekého vodopádu v pohoří Sierra Nevada, jenž padá s výše 435 m. Největší část tohoto pohoří byla nyní pře-

měněna v národní parky, které jsou veřejně přístupné a opatřené vším pohodlím pro turisty. Hle, ukázka z přírodního bohatství Kalifornie.

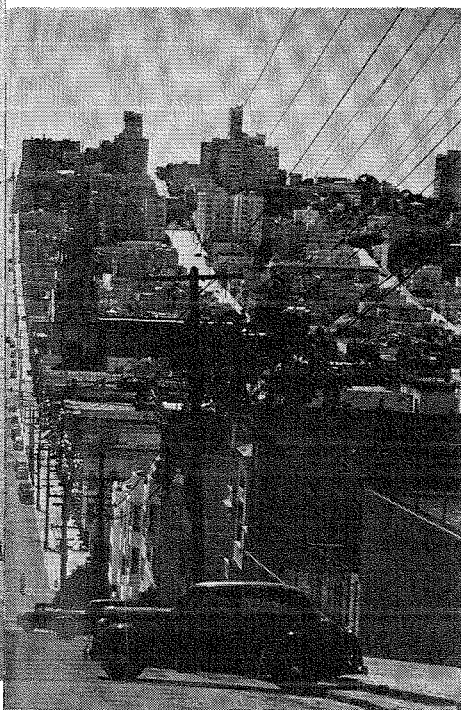

Záliv města San Franciska představuje jeden z největších přístavů na světě vytvořených samou přírodou. Napříč zálivem pne se most 13 km dlouhý. Vjezd do přístavu byl nazván "Golden Gate" (Zlatá brána) jednak pro nádheru svých slunečních západů, jednak pro hodnotu zboží, která tudy projíždí do přístavu. Vzdálenost od New Yorku do San Franciska nejrychlejšími vlaky je tři dny a čtyři noci jízdy.

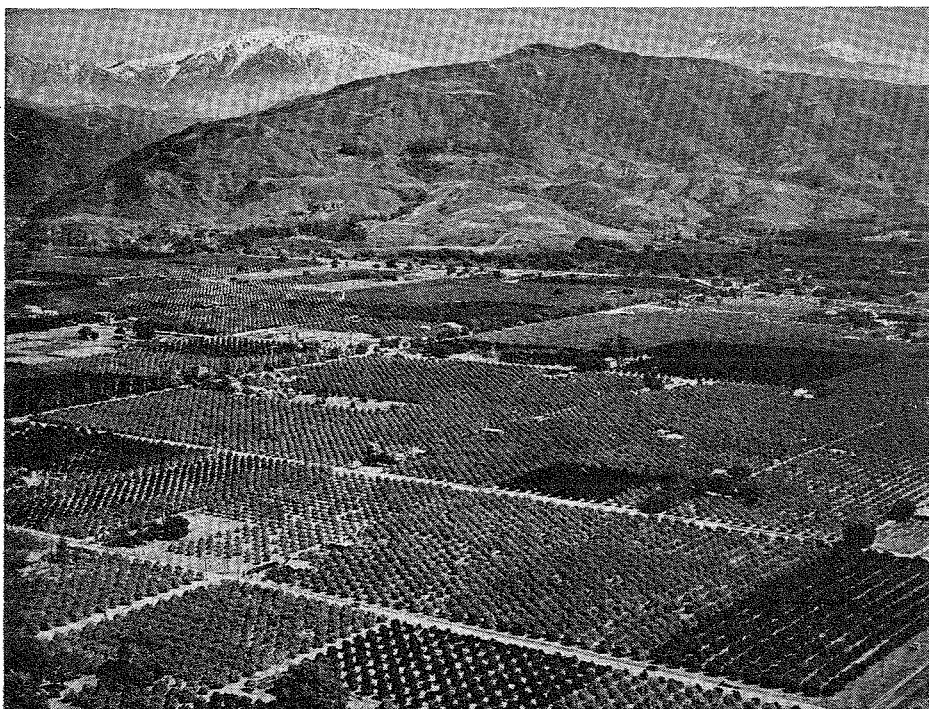
Tato část města San Franciska se jmenuje "Telegraph Hill" a podobá se městům na Sředozemním moři. Má obyvatele z různých konců světa. Roku 1847 celé San Francisko mělo je 800 obyva-

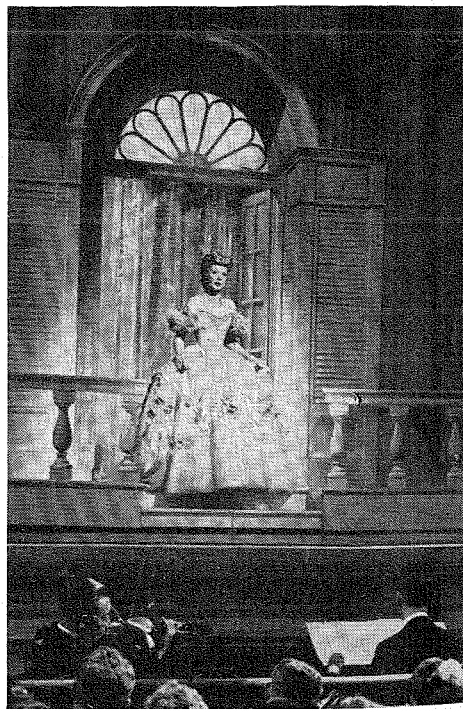
tel. Tento počet se rozrostl v dalším desetiletí vlivem "zlatého opojení". Roku 1906 bylo zničeno zemětřesením a požárem a znovu vystavěno. Má dnes s předměstími přes 1,500,000 obyvatel.

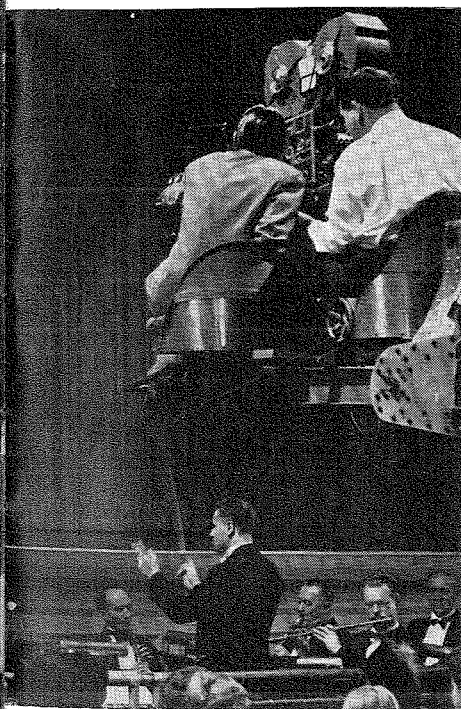
Jeden z mnohých kalifornských rybářů, kteří se sem přistěhovali z Itálie, si chystá loďku k plavbě. Do Kalifornie přivábily teplé a slunné podnebí a úrodná půda přistěhovalce z nejrozmanitějších končin Evropy. Vody kalifornské oplývají rybami rozmanitých druhů. Z celé severní Ameriky uloví se tu největší množství sardinek. Také ryba "tuňák" se tu loví a konzervuje ve velikém množství a vyváží do světa.

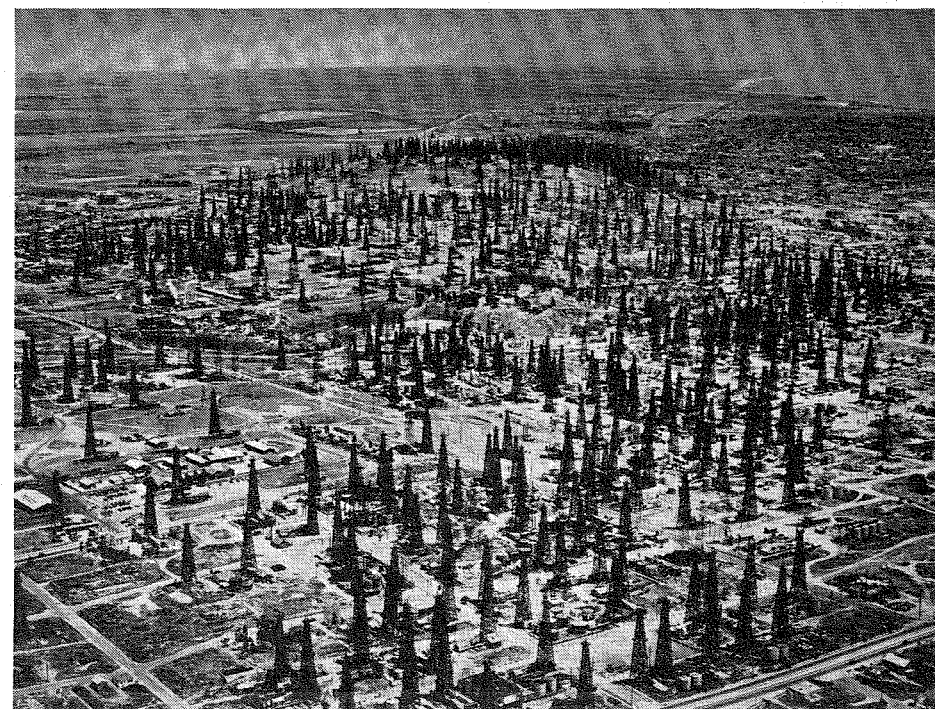
Jedno z nespočetných kalifornských údolí, která kdysi bývala holými pustinami a nyní byla přetvořena zavodňováním na bohatou zahradu plnou subtropického ovoce. Tisíce hektarů posázených oranžovníky, citrovníky a různými zeleninami vytvořily bohatství Kalifornie. Pěstitelé v Kalifornii tvoří družstva, která jim umožňují používat vědeckých metod při hospodaření i při získávání širších a širších trhů pro své plodiny.

Nejdůležitějším střediskem amerického filmového průmyslu je Hollywood, "továrna snů". Je to předměstí Los Angelesu v jižní Kalifornii. Na snímku je část rokokové dekorace s herečkou,

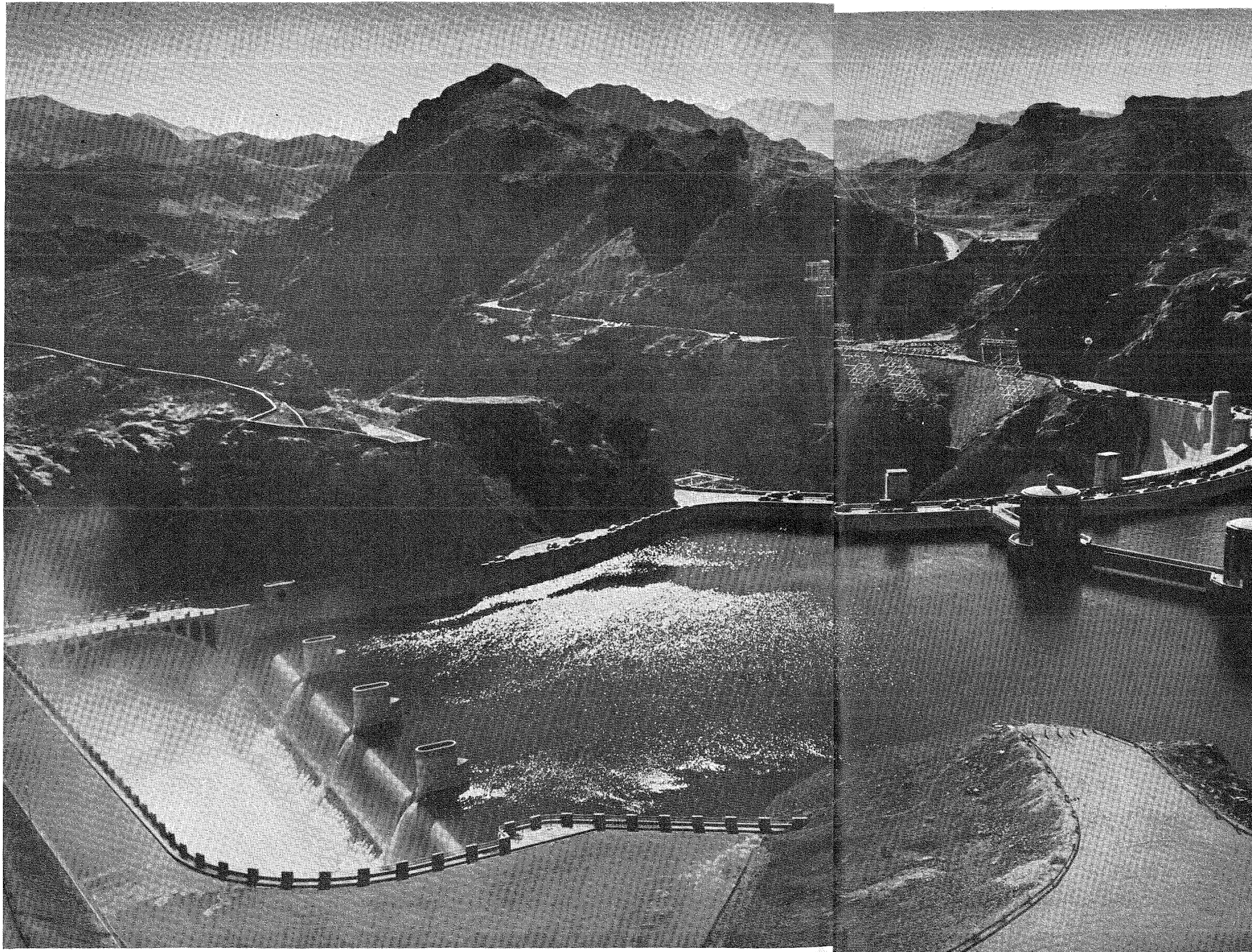

a režisérem, natáčejícími tuto scénu. Během posledních třiceti let proniklo jméno Hollywoodu do nejbližších končin a filmy zde zhotovené vyplňují program většiny kinematografů na světě.

Jedno z naftových polí nedaleko Los Angeles, jež pomohla tomuto městu k jeho rychlému obchodnímu vzrůstu. Z přístavu vyplouvají lodi s nákladem nafty i jiných výrobků na ostrovy Havajské, do Jižní Ameriky, Austrálie i do Orientu, stejně jako do amerických přístavů na západě i východě. Los Angeles tím přispívá valnou částí k americké produkci benzínu, která se rovná 60% světové výroby.

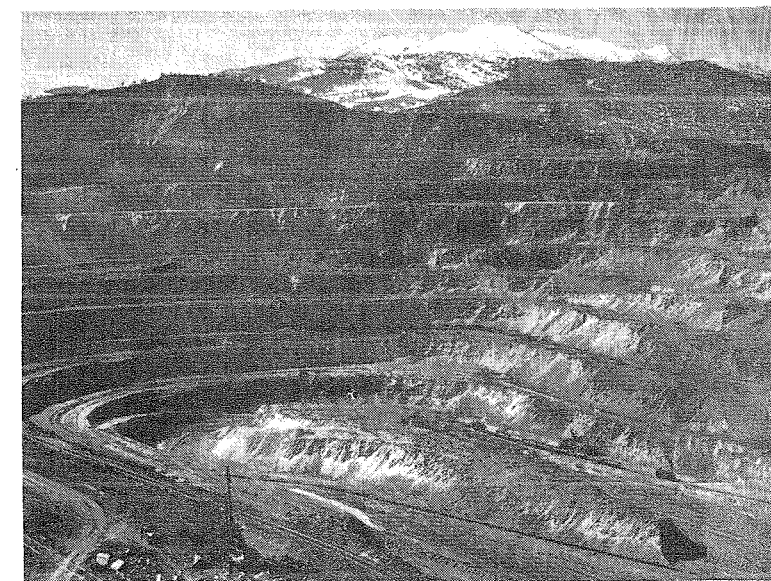
Největším pramenem vodním na jihozápadě je řeka Kolorado, dlouhá 2.800 km. Do nedávna se volně rozlévala, nyní ji však zadržuje Boul-

derova přehrada, jež byla vystavena poblíž průsečnicku hranic Nevady, Kalifornie a Arizony. Tato nejvyšší přehrada na světě dodává vodu k zavodňovacím účelům

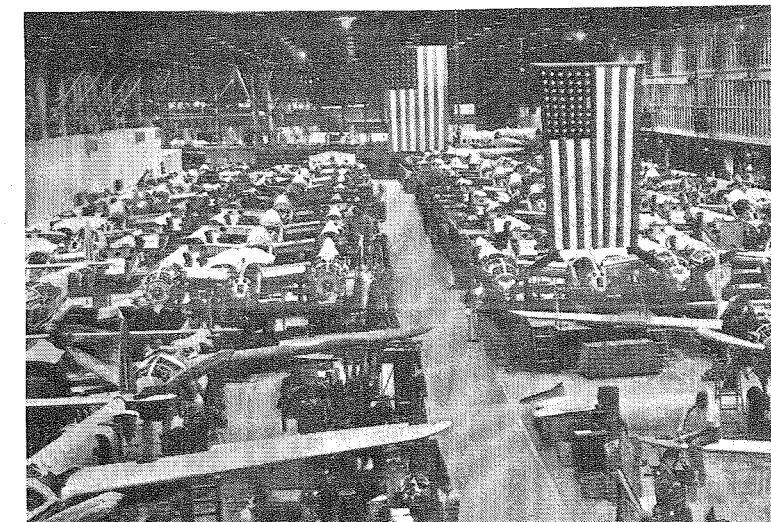
a vyrábí elektřinu pro válečné, zejména letadlové továrny v okolí Los Angeles. V pravo: běžící pás v jedné továrně, na němž se dokončuje řada stíhacích letadel.

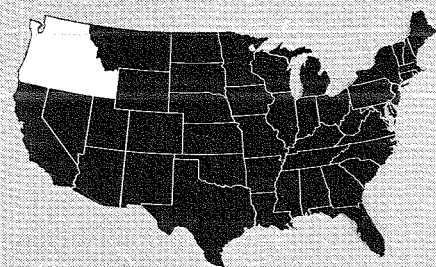
Vinice jedné z dvaceti františkánských missií v jižní Kalifornii, na nichž mniši začali pěstovat středomořské plodiny i zaváděti španělské zvyky. Krajina svým rázem se podobá Středomoří. Roku 1771 sem Františkáni přinesli vinnou révu, jež dnes je zde pěstována.

V písčítých pustinách Nevady se najde veliké množství zlata, mědi, olova a stříbra. Někdy se těží v otevřených dolech, jako je vidět na snímku. Nevada je nejvyprahlejší, rozsahem je však o něco větší než Itálie, ale má jen jednoho obyvatele na 2 a půl čtverečního kilometru.

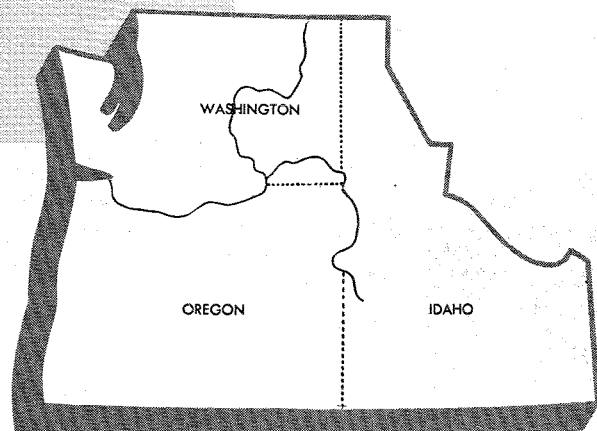

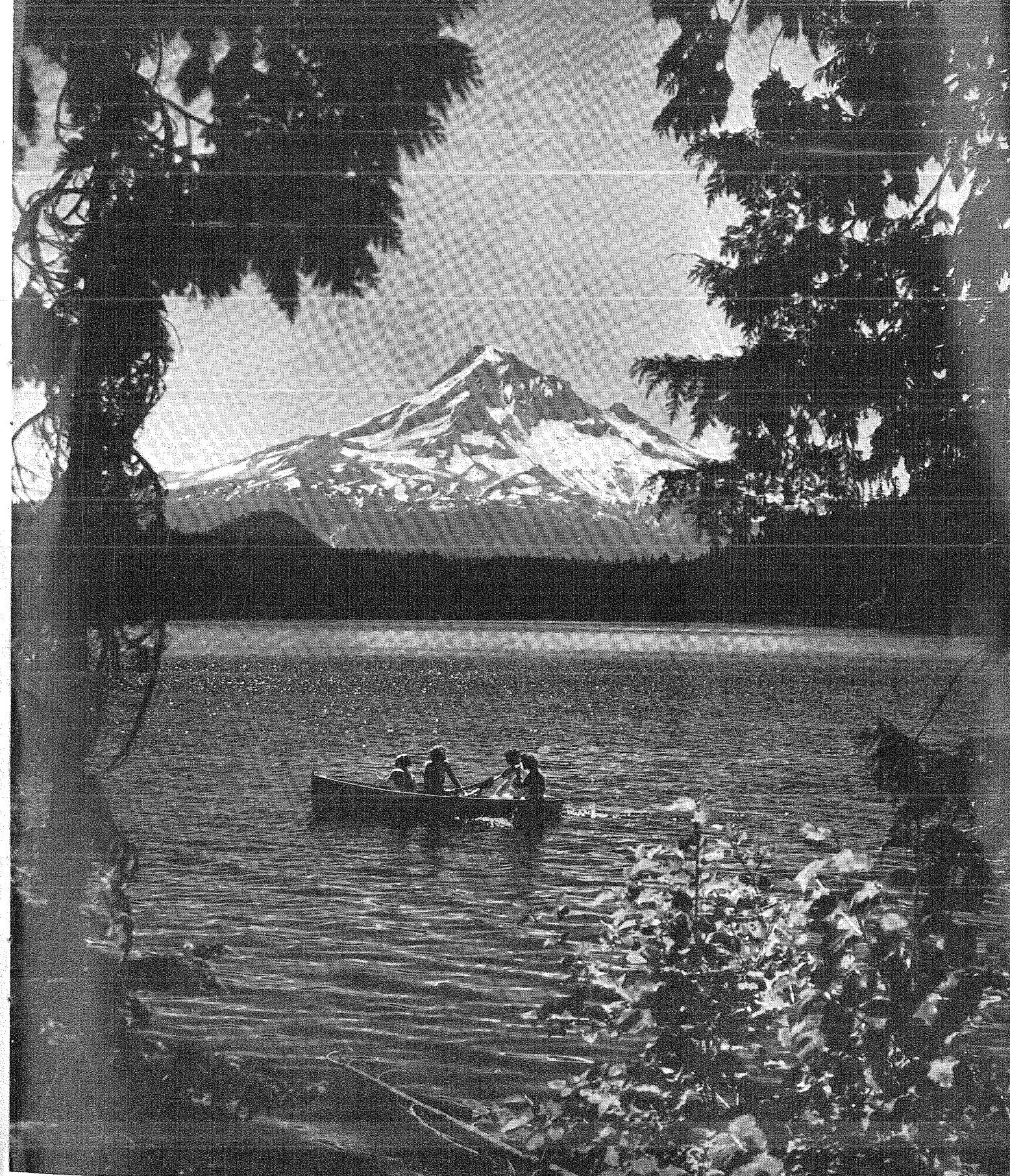

TICHOMOŘSKÝ SEVEROZÁPAD

Hluboké hvozdy, údolí a ledová jezera.

Státy Washington, Oregon a Idaho, jež mají společnou rozlohu 650.000 čtverečních kilometrů, tvoří jednotný zeměpisný celek. Tyto končiny byly probádány již roku 1805, osazeny však byly teprve po roce 1883, kdy město Seattle bylo spojeno s Chicagem Severní pacifickou drahou. Severozápadní kraje mají podnes něco z oněch pionýrských dob, a to jak rázem krajiny, tak i hospodářstvím. Jsou řídko obydleny. Případá na ně však více než 16 procent všech vodních sil ve Spojených státech. Hlavně je to zásluhou řeky Columbie. Kaskádské horstvo rozděluje tyto krajiny na dvě poloviny: na západě je vlhko a mnoho lesů, na východě je téměř pustina. Jediným problémem polního hospodářství v těchto krajích je tedy otázka, jak zavodnit půdu. Velká Couleeova přehrada zadržuje vodu, jež stačí k zavodnění půl milionu hektarů půdy. V těchto končinách se pěstuje jedna pětina všech jablek, hrušek a třešní Ameriky, dále brambory, cibule, hrášek, fazole a jahody. Odtud se vyváží také jedna osmina pšenice, desetina vlny, a skoro stejné množství ovčí a jehňat. Velká část příjmů státu Washington a Oregon přichází z lesů, které pokrývají západní úbočí Kaskádského pohoří a které představují největší množství lesního porostu Spojených států. Důležitým průmyslem je konzervování lososů. Doluje se tu mnoho zinku, olova a stříbra.

Z norských vrcholů, pokrytých věčným sněhem, stéká voda do ledovcových jezer a zavodňuje rozsáhlá údolí ve státě Washington a jeho

ovocné zahrady. Jablka z těchto krajů jsou známá nejen v Americe, ale rozvážejí se v uměle chlazených lodích i do Evropy.

↑ Bohatá půda severozápadních krajů, sopečného původu, nese 1.300 kg obilí z hektaru. Zejména stát Idaho je bohatý pšenicí. Na našem snímku je vidět tmavší pruhy čerstvě zorané, které nyní leží ladem, naproti tomu jsou světlejší pásy hustě porostlé pšenicí.

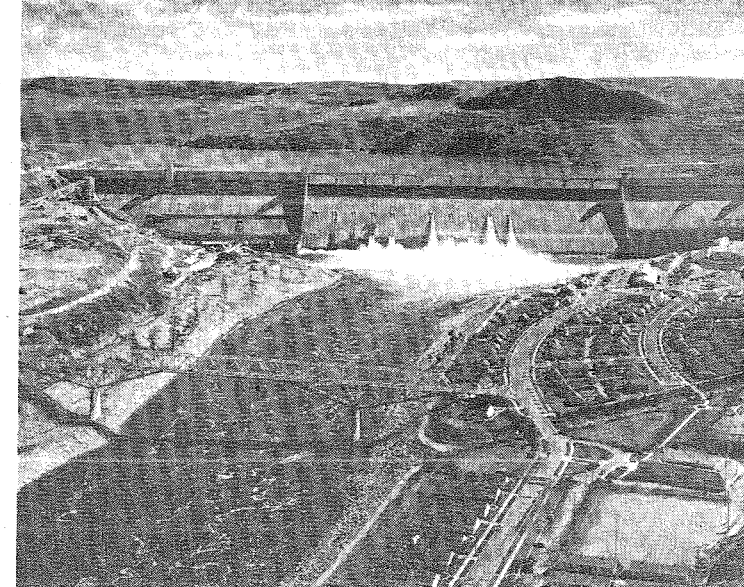
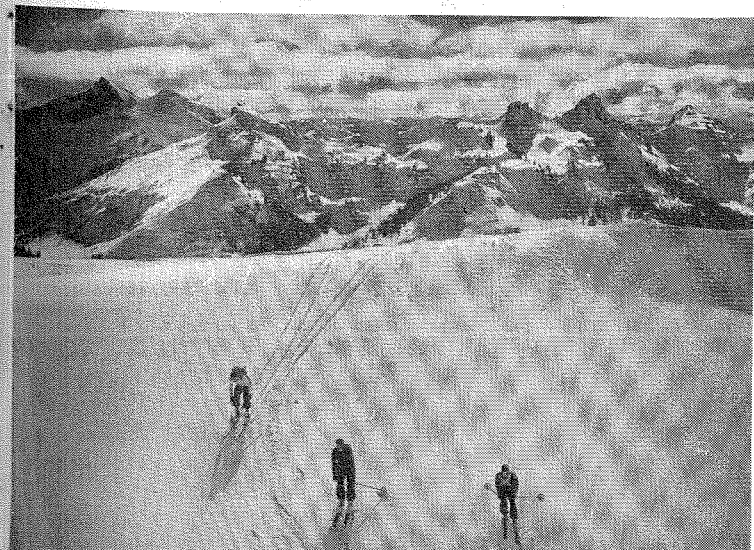
↓ Dole: Indiáni loví na řece Columbii proslaveného lososa. Užívají při tom pradávých metod, nabodávají ryby oštěpem. Mají na to zvláštní právo, udělené jim vládou Spojených států. Jinak je rybolov k obchodním účelům velmi omezen, aby lososi nebyli vyhubeni.

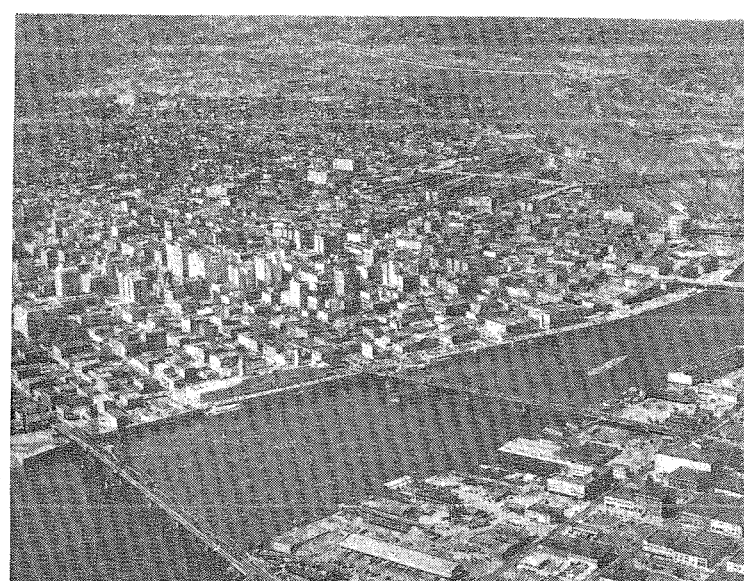
Kaskádské horstvo ve státě Washington je pokryto hlubokými borovými i jedlovými lesy. Sedm státních lesů tu pokrývá přes tři a půl milionu hektarů půdy. Některé ze stromů tu stály již v době Kolumbových. Obyvatelstvo těchto krajů je z velké části původu skandinávského.

Sportovci, kteří milují rybaření, pádlování a lov, najdou dokonalé uspokojení na ledovcových jezerech a řekách Washingtonu a Oregonu. (Dole:) Národní park Mt. Rainier poskytuje dokonalý terén lyžařům. Je to jedna z nejvyšších hor Spojených států, dosahující skoro 4.400 m.

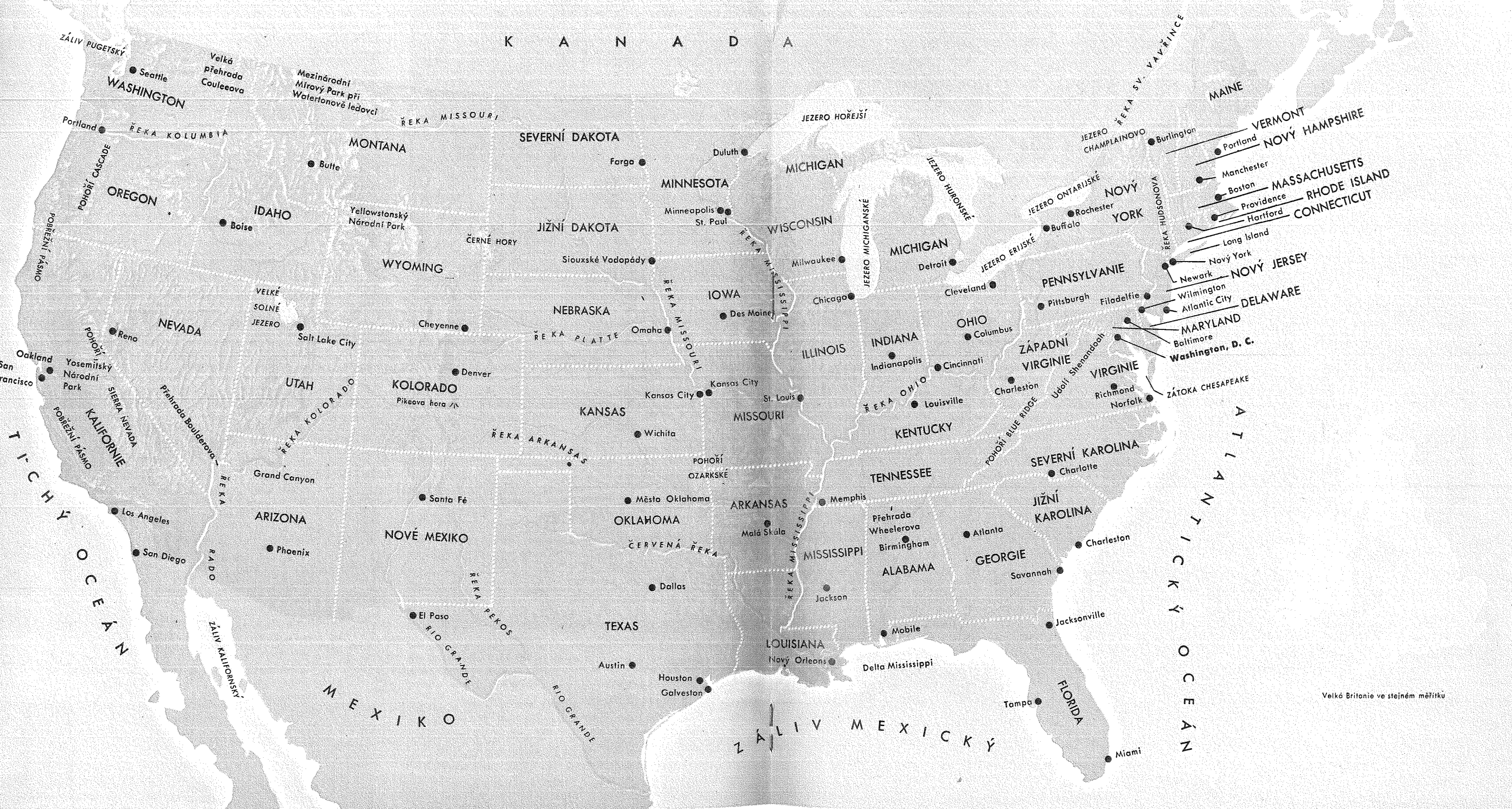
Pohled na velkou přehradu Couleeovu v severozápadním Washingtonu, jež reguluje mohutnou řeku Columbii. Přehrada byla dokončena dříve, než plánováno, a již roku 1941 poháněla první generátor. Je vysoká 168 m, nadržené jezero je dlouhé 250 km a má výkonnost 1.900.000 kw.

Přístav města Portlandu v Oregonu je sladkovodní, je vytvořen řekou Columbii. Padesát lodních společností užívá jeho doků. Dolů po Columbii se plaví dříví, obilí, losos a jiné výrobky. Město Portland leží na spojení tří železnic.—(Dole:) Loděnice v Portlandu v době války.

Velká Británie ve stejném měřítku

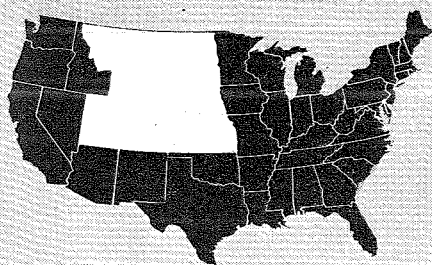
Mapa znázorňuje topografii Spojených států. Je vidět dvě hlavní horská pásma (na východě Appalačské hory a na západě Hory Skalisté), přístavy a města, pláně i řeky jimi protékající. Amerika má 5 měst s obyvatelstvem přesahujícím milion, 32 měst čtvrtmilionových. Je to země velikých vzdáleností a nápadných protikladů. Najdete tu obrovská města, jež mají budovy týčící se několik set metrů k obloze a

v jejichž hustě obydlených střediscích žijí tisíce lidí na každém čtverečném kilometru půdy. Naproti tomu jsou na západě pásma, kde je možno cestovat po celé hodiny a nepotkat živou duši, kde moře obilí se vlní ve větru až k nedohlednému obzoru. Jedna třetina vší půdy ve Spojených státech je pokryta lesem a více než jedna polovina je ornou půdou. Podnebí je rozmanité: na severu je mírné, má studené zimy a

horká léta, naproti tomu má jih klima subtropické. Celkový plošný rozsah Spojených států je přibližně čtrnáctkrát větší než Francie, je však o polovinu menší než Sovětský svaz. Padesát pět československých republik by se vtěsnilo na plochu Spojených států. Obyvatelstva je nyní 134 milionů, což je trojnásobný počet obyvatelstva Francie. Pohoří Rocky Mountains (Hory Skalisté) se po mnohých

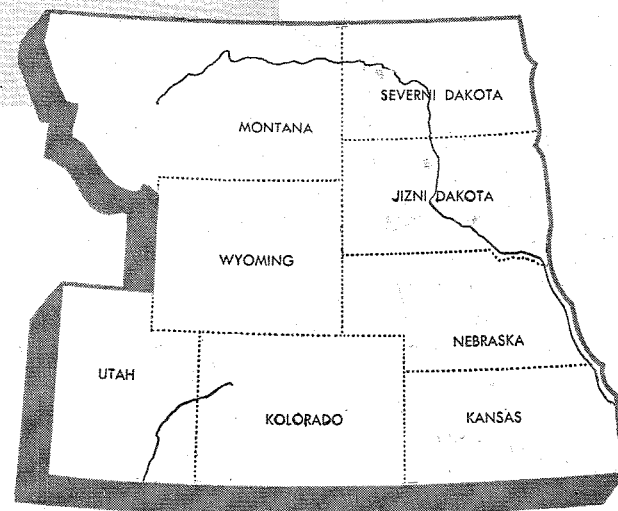
stránkách podobá Alpám. Západní pláně se podobají obilným pruhům ruské Ukrajiny. Pobřeží jižní Kalifornie se podobá francouzské Riviéře několikanásobně zvěšené. Obyvatelstvo Ameriky reprezentující tolik rozmanitých jazyků, národů i vyznání, rozmanitých povolání a přesvědčení, podobá se ostatním národům, kteří bojují za svobodu světa.

HORSTVA A PLÁNĚ.

Rozsáhlá země obilí a dobytka

Rocky Mountains (Hory Skalisté) se zvedají ve své sněžné nádheře v západní Montaně, v západním Wyomingu, Koloradu, Utahu, Novém Mexiku, Arizoně, Nevadě a v Idahu. Od jejich úpatí až k řece Mississippi se prostírají rozlehlé pláně Spojených států, které přerušují jen Černé Hory v Jižní Dakotě. Osm států tohoto kraje pokrývá přes čtvrtinu území Unie. Bydlí tu však méně než třicetina jejích obyvatel. Tento kraj je převážně zemědělský. Méně než osm procent jeho příjmů se získává průmyslem. Je to hlavní těžisko zlata, stříbra a mědi.

Široké pláně, rozlévající se do dálky, plodí velké množství obilí a dodávají obživu dobytku. Velká obilná pole jsou zelená na jaře a zlatá v létě a vlní se na míle a míle cesty. Tu a tam se vyskytne farma, obyčejně zastíněná skupinou stromů,—nebo osamělý větrník, čerpající vodu pro lidi i dobytek. Pozdě za léta postupují po polích obrovské stroje, jež žnou a mlátí obilí a chrlí slámu.

Nejvážnějším problémem v hospodářství těchto plání je eroze půdy. Vláda dělala pokusy s pásy stromů a doporučuje setbu jetele, alfaľy a jiných plodin, které obohacují půdu a udržují ji.

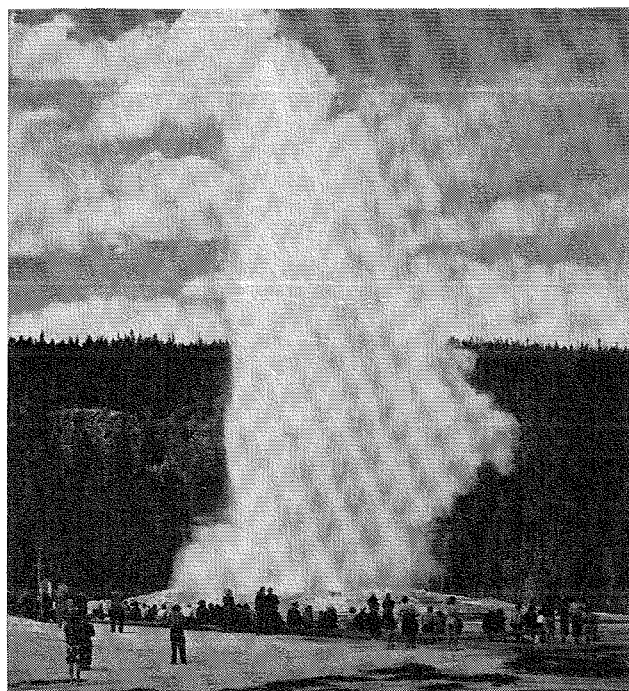
Ve výše položených krajích se sklízí množství cukrové řepy. Hory jsou proslavené nádhernou scenérií. Na severozápadě státu Utah leží Velké Solné jezero, jež pokrývá plochu větší než 4.500 čtverečných kilometrů. Asi jednu pětinu jeho vody tvoří sůl. Toto jezero nemá výtoku.

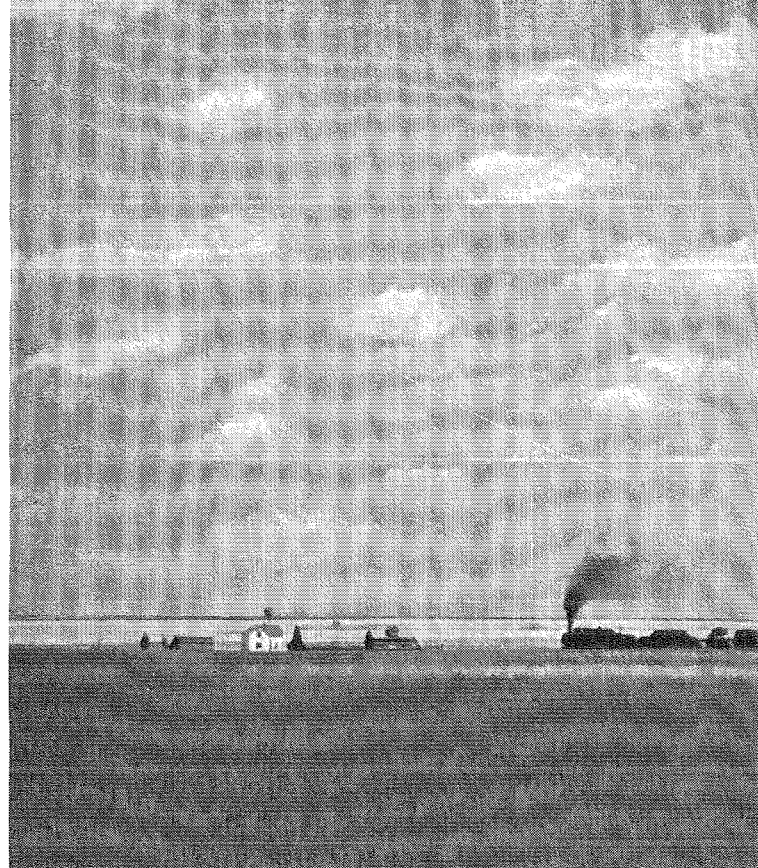
Oceány vlnícího se obilí pokrývají pláně amerického Středozápadu. Na snímku je pole v Severní Dakotě, těsně před započatím žni. Toto

pole nese 2.270 kg zrna na hektar, díky všeobecně zavedenému umělému zavodňování, jímž byl zmařen ničivý vliv horkých letních větrů.

Nejpopulárnější z geysirů v Yellowstonském parku se jmenuje "Old Faithful". Každých 65 minut chrlí proud horké vody vysoký 30 až 40 m.

Jeden z nákladních vlaků, které dopravují hospodářské výrobky západních států na východ. Tento kraj, Montana, však kromě hovězího dobytka, obilí a vlny

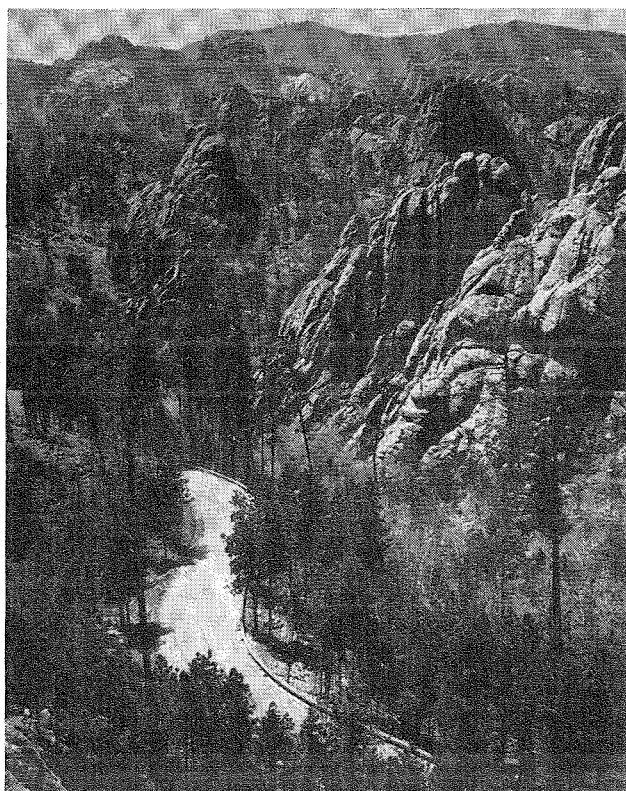

skýtá také měď, zlato, stříbro a uhlí. V jezerech chytá se pstruh a losos. Kromě plání má část státu malebné hory a skály. Z nejkrásnějších částí tohoto státu je

Ledovcový Národní park, ležící těsně při kanadské hranici, plný romantické scenerie.

Obchodní čtvrť v Salt Lake City ve státě Utah. Toto město bylo založeno roku 1847 náboženskou sektou Mormonů, jejichž stoupenci žili přesně podle předpisů své bible a byli vzornými hospodáři. První ve Spojených státech užívali umělého zavodnění.

"Černé hory" v Jižní Dakotě jsou známé zajímavými geologickými útvary svých skal. Četné romantické lesy sem lákají turisty z celé země. Ačkoliv byly krajem vedeny moderní automobilové silnice, přece primitivní krása této "Divoké země" zůstala neporušena.

Střed města Denveru v Koloradu se kupí kolem mohutné budovy správních úřadů, Kapitolu, vystavěné z bílé žuly. Kopule budovy je pokryta zlatem z koloradských dolů. Město Denver leží 1600 m nad mořem ve Skalitých horách, čemuž toto hlavní město vděčí mírné a

suché podnebí. Jeho vlivem vyvinulo se v lázeňském slohu s mnoha hotely, sanatorii, nemocnicemi, horskými parky a hřišti. V okolí se nalézají také mnoho jezer a bystřin, které vytvořily z Denveru středisko turismu. Na horu Mt. Evans vede nejvyšší automobilová silnice na světě.

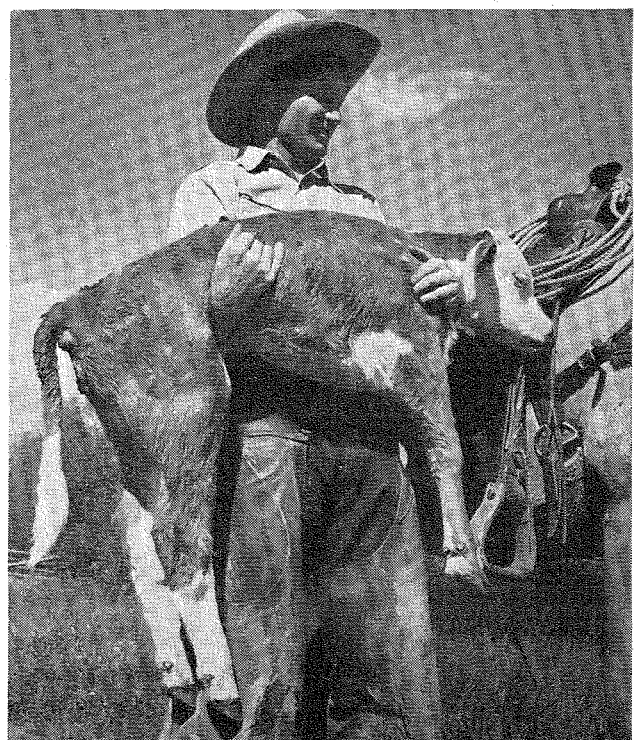

Typický maloměstský domov ve Spojených státech: v městě Emporia v Kansasu vidíme rodinu se dvěma syny, právě na dovolené, na verandě před domem. Většina domů je stavěna podobně. Město Emporia leží v kraji důležitém polním hospodářstvím a chovem dobytka.

Mladý farmář se ženou uprostřed kukuřičného pole přehlíží výsledky své práce a příslib příští úrody.

Kowboj ve Wyomingu našel zbloudilé telátko a nese je nazpět k jeho matce. Travnaté pláně Wyomingu jsou pokryty tisícíhlavými stády.

Farmáři v Nebrasce, jako v jiných částech Ameriky, užívají na svých statcích moderních strojů: na snímku vidíme mlácení obilí v poli. Velké

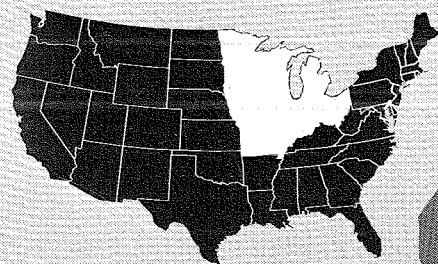
množství kukuřice, pšenice, ovsu a cukrové řepy přispívá k bohatství kraje. Američtí farmáři sklídí ročně 27.000 milionů kg pšenice.

V roce 1941 chovali američtí farmáři 47 milionů ovcí. Za tento rok ovce daly 203,850.000 kg vlny. Náš snímek je ze státu Montana,

známého zejména bohatstvím svých stád dobytka a ovcí. Chová se tu také mnoho vepřů a vyváží se mléko, kuřata a vejce.

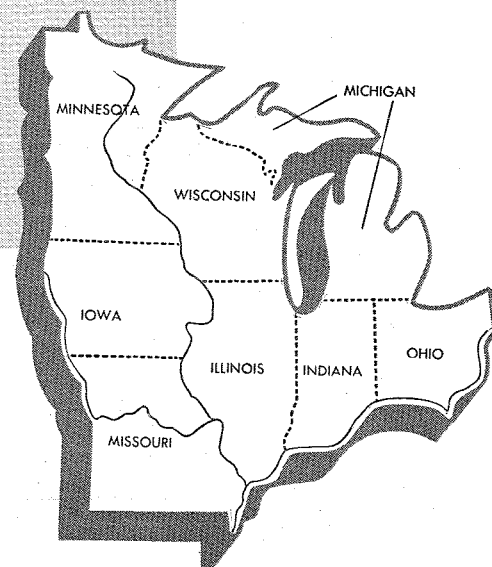

STŘEDNÍ STÁTY

Kukuřičné pásmo a Velká jezera.

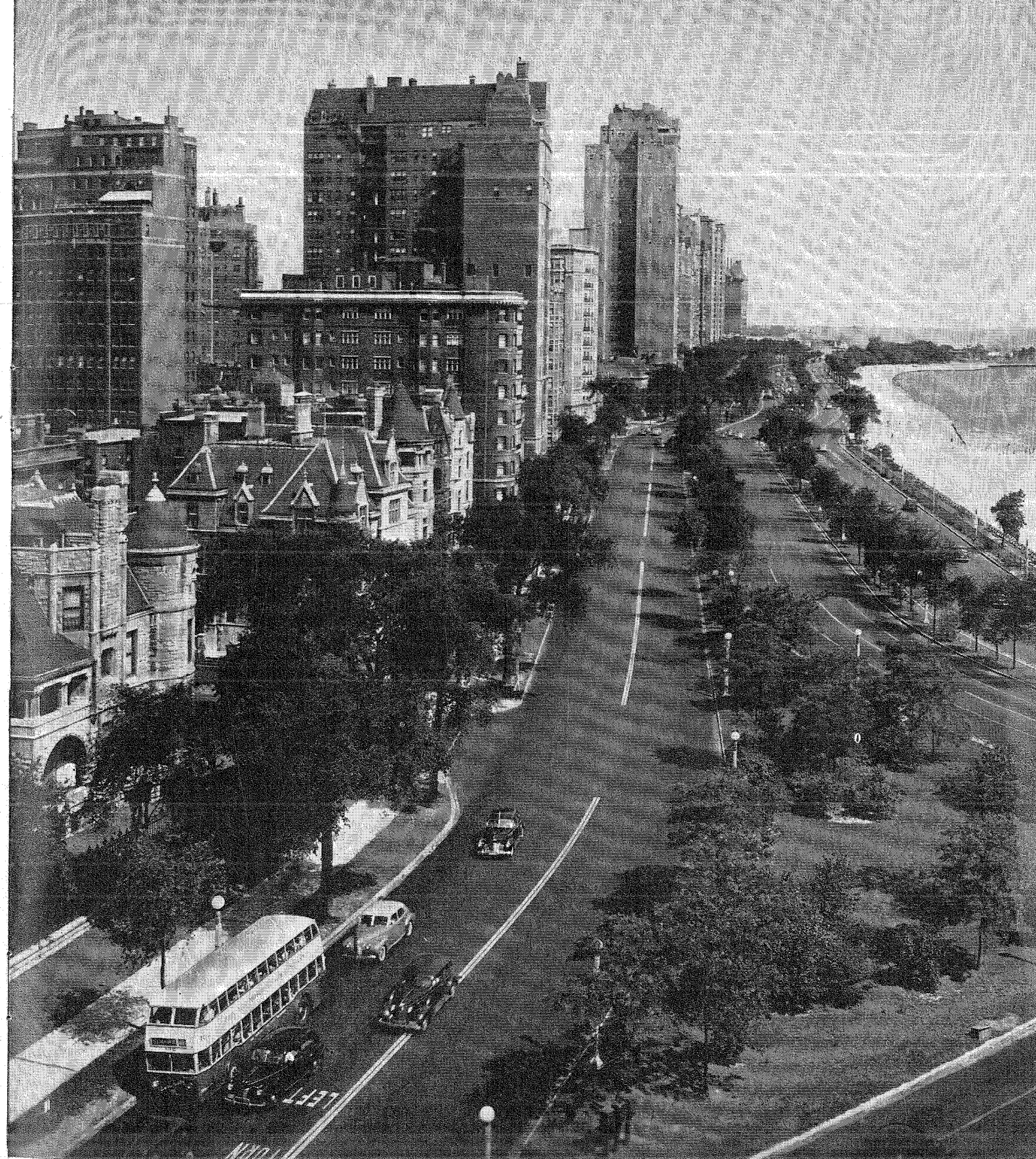

Tuto krajinu tvoří státy Ohio, Indiana, Michigan, Illinois, Wisconsin, Minnesota, Iowa a Missouri. Je největším hospodářským územím Spojených států. Zde leží kukuřičný pás, pláň v rozsahu 650.000 čtverečních km, zabírající státy Kansas, Nebraska a Jižní Dakota—nikoli však Michigan a Wisconsin. Množství dešťů a sluneční záře je zúrodnuje. Půda neobsahuje kamenů. Země je rovná nebo lehce zvlněná. A půda je bohatá, světle nažloutlá a dá se snadno orati. Prší mírně a v létě praží slunce, takže je to ideální kraj k pěstování kukuřice. Protože je hojně kukuřice pro dobytek i vepře, stal se Středozápad pověstný množstvím masa. Chicago, hlavní město kukuřičného pásu, je největším městem masného průmyslu na celém světě.

Výrobky kukuřičného pásu živily spojenecké armády v první světové válce. Náklady vepřového a hovězího masa, másla a sádla, se vyvázejí odtud přes oceány a živí armády Spojených národů. Při severní hranici leží spojitá

Velká Jezera, na jejichž jižních březích byla vybudována velká průmyslová střediska Chicago, Milwaukee, Detroit, Toledo, Cleveland, Buffalo a Duluth.

Středozápad má důležitá kulturní střediska, z nich největší je Chicago. Je proslavené svým Museem a jeho uměleckými památkami, jakož i velkou universitou, na níž přednášel za první světové války pozdější prezident Tomáš G. Masaryk. Ve středozápadních státech žije 40.000.000 lidí. Obyvatelé těchto krajů jsou statní a pokrokoví, farmáři jsou energičtí, etičtí a dbalí svých práv. Dělníci jsou nezávislí a hrdí na svou práci. Dělníci i sedláci často spojují své úsilí v mnoho steh úspěšných družstevních podniků.

Město Chicago se svou nejkrásnější třídou Michigan Boulevard, jež se táhne podél břehů Michiganského jezera. Chicago je druhým městem

Ameriky počtem obyvatel, obchodem, průmyslem a je důležitý přístav. Je to také velké železniční středisko.

Pohled na typickou farmu ve státě Iowa: je to stát, jenž má nejlepší půdu pro polní hospodářství a leží v nejúrodnějším pásu amerického

"Středozápadu". Protéká jím řeka Mississippi, tvořící široký úval a zajišťující svým zavodněním sklizeň přes 3.360 kg z hektaru půdy.

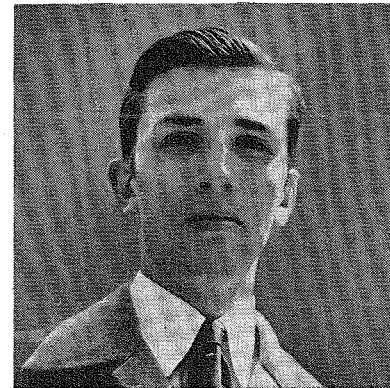

Jeáno z mnoha městeček ve státě Iowa, na jehož hlavní třídě stojí vedle sebe kostel, kino, správní úřad, koncertní sál a nejrozmanitější

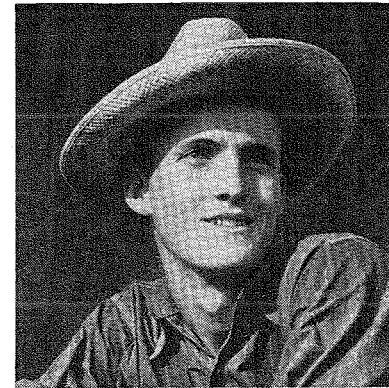
obchody prodávající domácí potřeby, zboží i nářadí pro farmáře z okolí, kteří se sem sjíždějí ve svých autech na nákup.

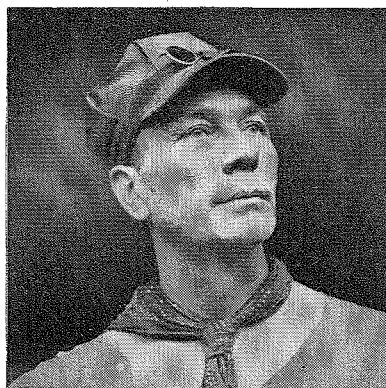
Předsedkyně ženského klubu ve státu Minnesota, která je původu skandinávského.

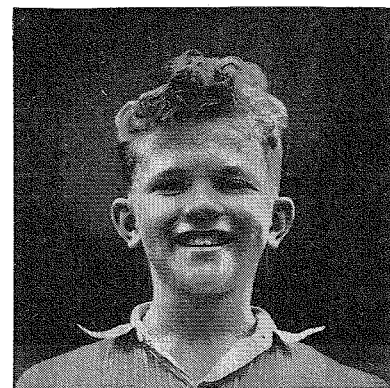
Student státní vysoké školy v Iowě. Iowa, jako 42 jiných států, má státní universitu.

Dělník z farmy v Indianě rozumí polnímu hospodářství i domácímu průmyslu.

Dělník československého původu; jako chlapec se sem přistěhoval a pracuje v ocelárně.

Synek farmáře z Wisconsinu pomáhá otci při obstarání krav a umí řídit traktor.

Farmářka z amerického Středozápadu řídí hospodářství a vede obchodní knihy.

Městská knihovna ve městě St. Louis v Missouri je malebně položena ve veřejném parku vedle kostela, správní budovy a několika mrakodrapů.

Knihovna má v městě 19 odboček. Je to jedna ze 7.000 veřejných knihoven ve Spojených státech, jež ročně zapůjčí 450.000.000 knih.

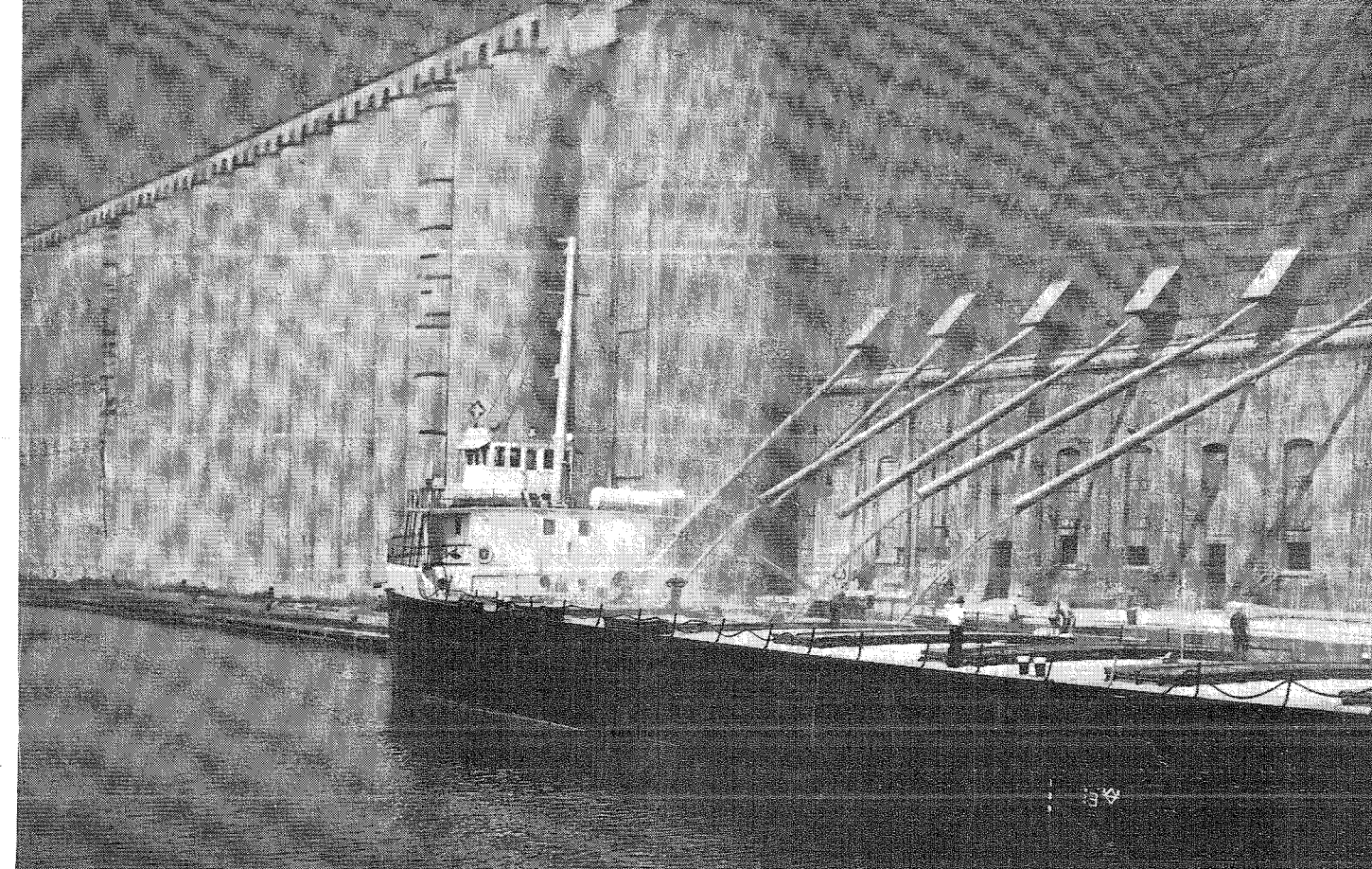

V těchto ohradách, které tvoří část proslulých jatek v Chicagu, se hromadí hovězí dobytek, ovce a vepři, jichž jsou denně přiváženy celé

nákladní vlaky. Maso se rozváží buď v uměle chlazených vagonech zmrzlé nebo se konzervuje v továrnách, které zaměstnávají 20.000 lidí.

Seřazovací nákladní nádraží v městě Duluth v severní Minnesotě, na nejzápadnějším cípu Velkých jezer. Vagony jsou naloženy železnou

rudou z nedalekých dolů Messabi Range. Ruda se odtud vozi na východ do velkých sléváren při Velkých jezerech.

Přístav na Velkých jezerech, nakládání obilí. Proud zrní vytéká přímo z vysokých skladišť potrubím na obilné lodi. Doprava obilí a železné

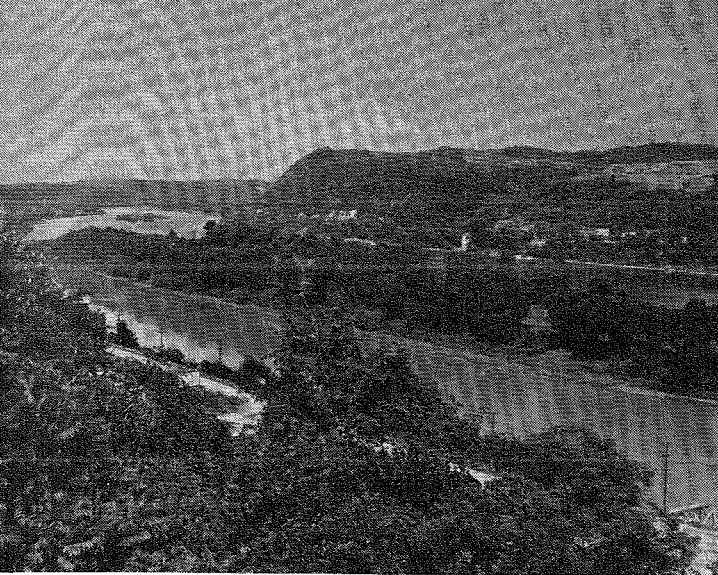
rudy z těchto přístavů na Velkých jezerech je za jeden měsíc větší, než průplavem Panamským za celý rok. Jezdí tu i velké osobní parníky.

Ocelárna v městě Gary v Indianě pracuje čtyřicet hodin denně. Z daleka je viděti v noci ozářenou oblohu nad ocelárnami, jichž je

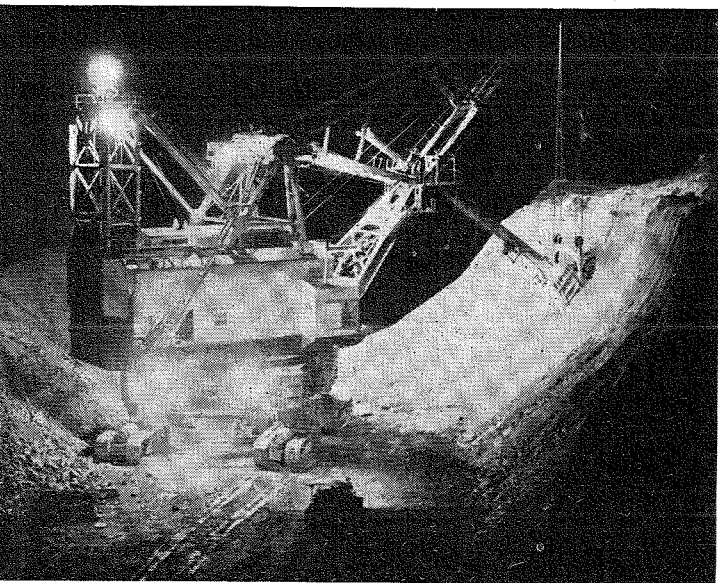
roztrošeno mnoho po státech Illinois, Ohio, Pennsylvanie, Západní Virginie a Alabama, — všude tam, kde je po ruce potřebné uhlí.

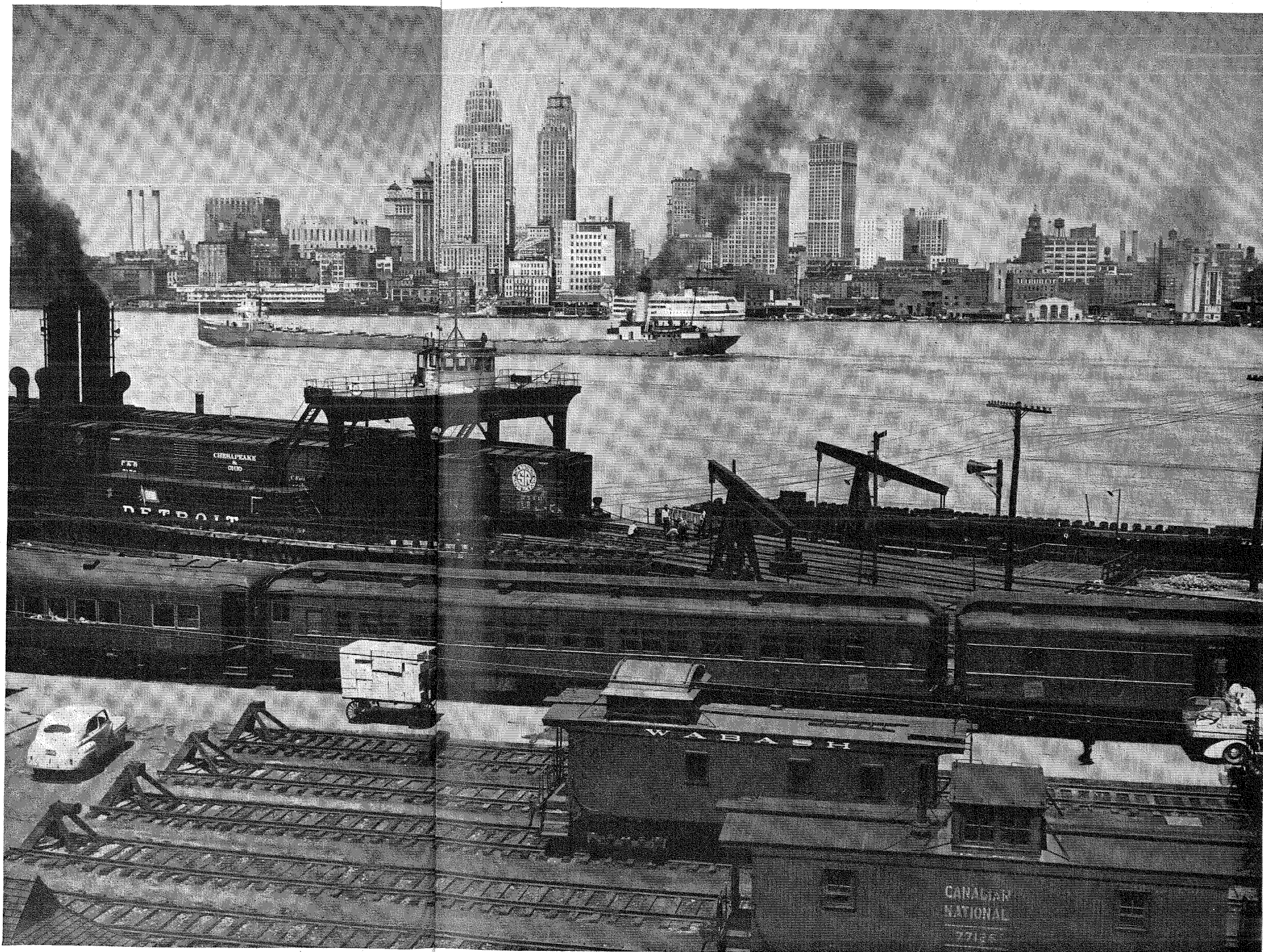
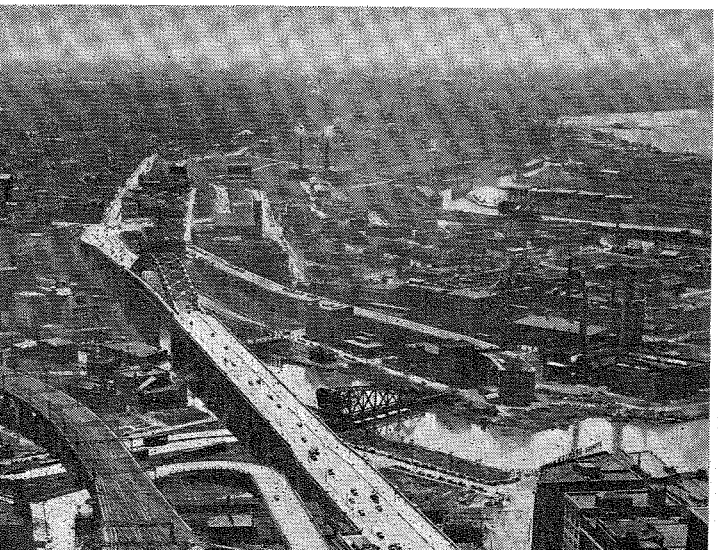

Řeka Ohio, jež je hlavním přítokem Mississippi z východu, je dlouhá téměř 1.600 km. Je to důležitá vodní silnice, spojující velká průmyslová města jako Pittsburgh, Louisville a Cincinnati. Kromě toho vyniká i přírodní krásou: vine se stromovitým a lesnatým krajem.

Uhelné doly v Illinois, v nichž se těží uhlí z otevřených jam pomocí "drapaků", jenž každým nabráním vyzvedne najednou 40 tun nákladu. —(Dole:) Pohled na město Cleveland v Ohio z ústředního nádraží. Cleveland je současně železniční středisko i důležitý přístav na jezeře.

Město, které před vypuknutím války bylo středem automobilové výroby: Detroit. Nyní byly továrny Fordovy, General Motors, Chryslerovy, Packard i mnohé menší

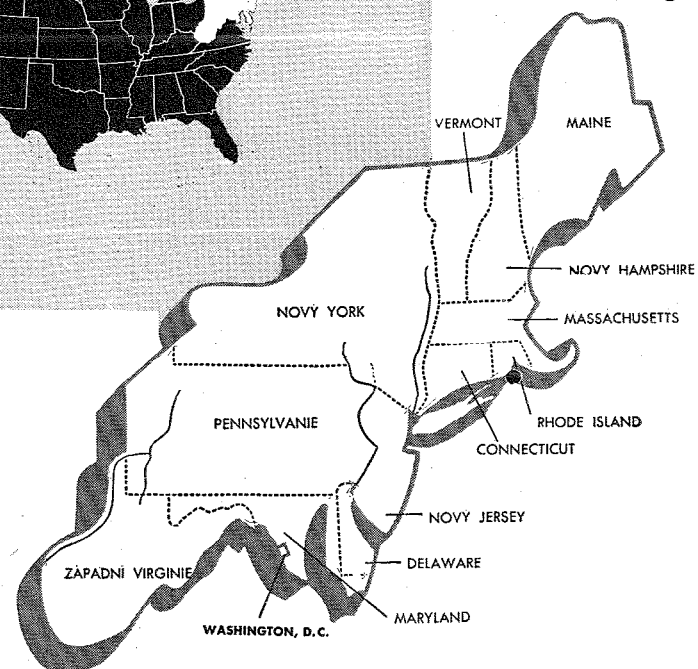
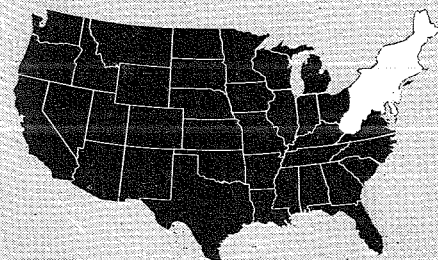
automobilky přeměny na výrobu válečného materiálu a zbraní. Tím zasloužil se Detroit nemálo o úspěchy Spojených národů. Stal se ve válce největším

arsenálem letadel, tanků a děl na světě. Pracuje tu více než 750.000 dělníků ve válečném průmyslu.

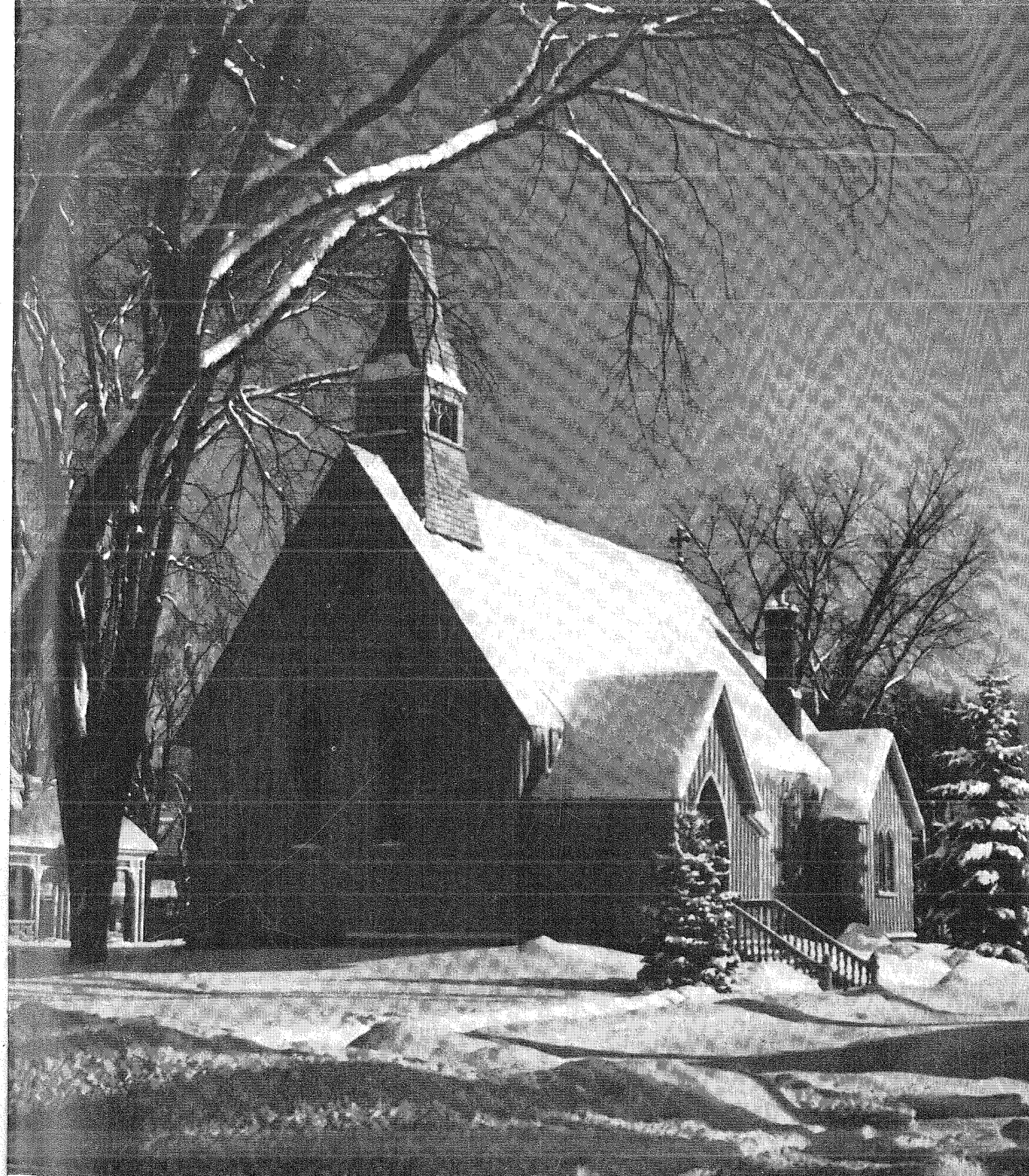

SEVEROVÝCHOD

Nová Anglie a průmyslová města.

Severovýchod je nejstarší částí Spojených států. Byl to domov skoro všech původních třinácti osad amerických. Zde se odehrála většina bitev za války o nezávislost, a z tohoto střediska vyzařoval americký postup k novým hranicím, odtud vycházeli pionýři na západ směrem k novým krajům, jež dnes tvoří Unii. Severovýchod je nejhustěji obydlená část Spojených států, skoro třetina obyvatelstva celé Ameriky žije na jedné patnáctině její půdy. Severovýchod vydělává asi čtyřicet procent národního příjmu a vyrábí asi čtyřicet procent amerických výrobků. Jeho přístavy prochází přes polovinu dováženého zboží. Toto pásmo se táhne od skal a lesů státu Maine dolů Novou Anglií, průmyslovými kraji Nového Yorku, New Jersey a východní Pennsylvanie, prochází Západní Virginií, v níž se těží uhlí a vyrábí ocel, stejně jako v západní Pennsylvanii, a končí u zahrad a malých měst Delaware a Marylandu, kde se počíná jih. Nová Anglie je klidná, jaksí venkovská. Průmysl je tu drobný a specialisovaný, a také farmy jsou tu malé. Mnoho vesnic státu Connecticut je jen hodinu cesty od New Yorku, finančního a obchodního centra Ameriky. Do newyorského přístavu, jenž se vlastně skládá z mnoha přístavů ve státech New Jersey a Nový York, dostávají se plodiny a výrobky, jež se pak odtud rozvázejí nejrozmanitějšími směry po Americe i po celém světě.

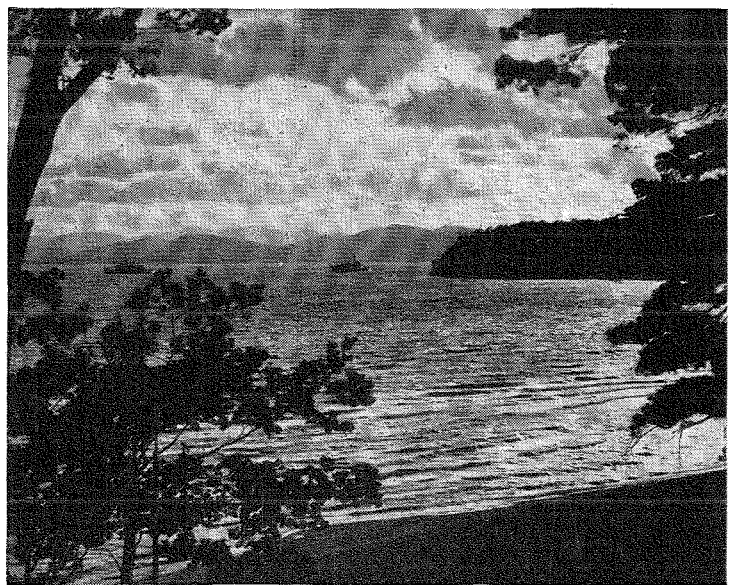
Severovýchodní kraje Spojených států, zvané "Novou Anglií" mají malebná města připomínající Evropu. Náš snímek ukazuje zákoutí mě-

stečka v New Hampshire s kostelíkem, jenž neslouží jen bohoslužbě, nýbrž i různým sociálním, dobročinným a výchovným schůzkám občanů.

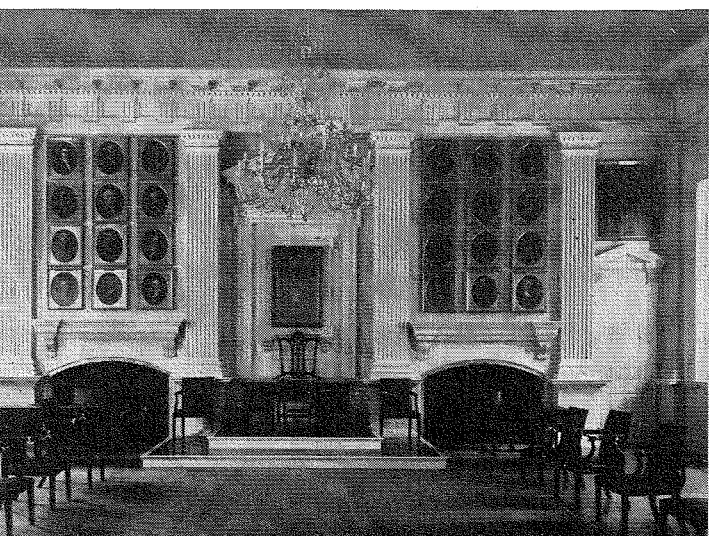

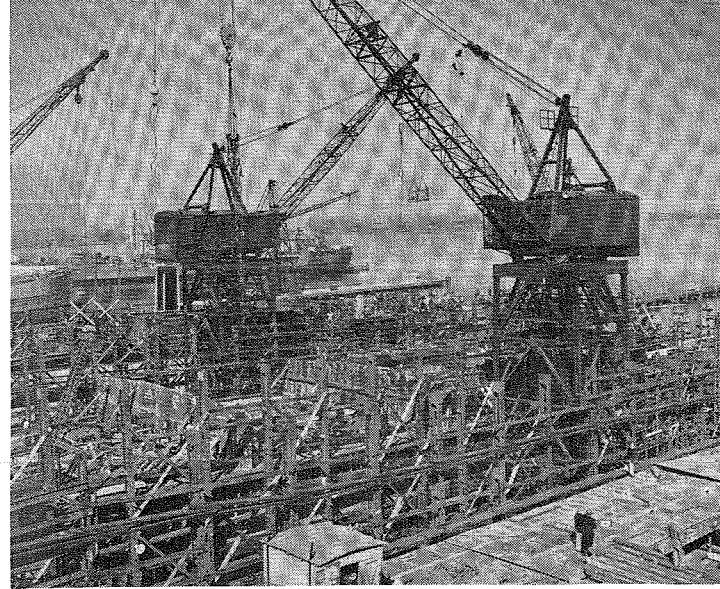
Východní pobřeží Spojených států má mnoho proslulých mořských lázní. Na snímku je pohled na pláž v Atlantic City, ve státě New Jersey, jež je známa svou pobřežní promenádou; je dlouhá 12 km a je vrubena elegantními hotely a kavárnami.

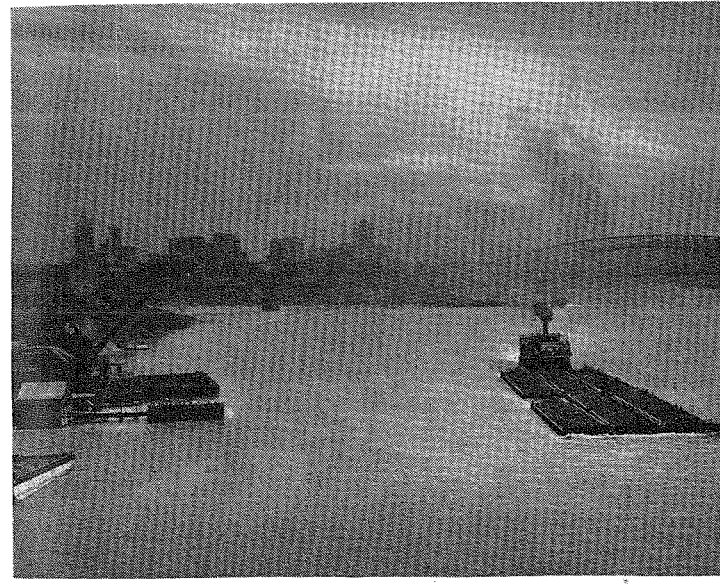
Dvě z nejmalebnějších míst na východě Ameriky jsou jezero Champlainovo, známé rybařením, plachtěním a plážemi — a Vodopád Niagarský, (dolejší snímek) jež dopadá s výše 50 m a jehož americká část je široká 300 m. K Niagarskému vodopádu jezdí Američané obvykle na svatební cestu.

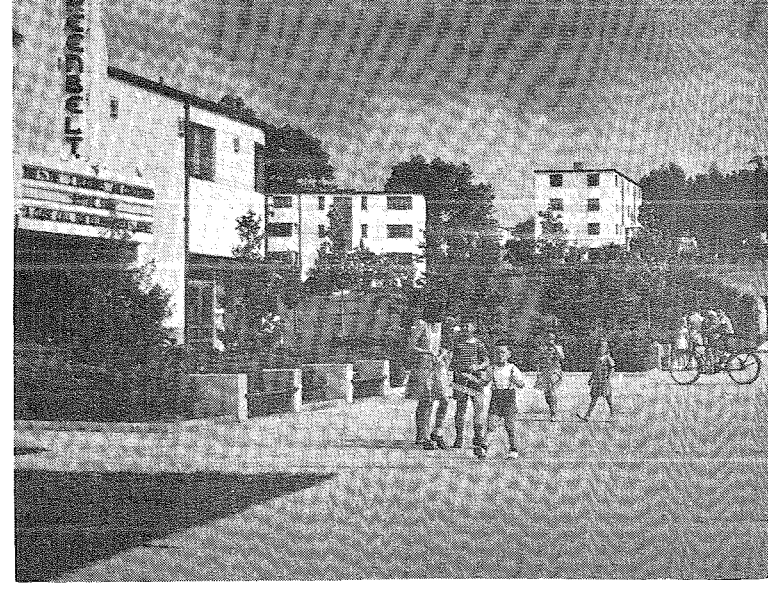
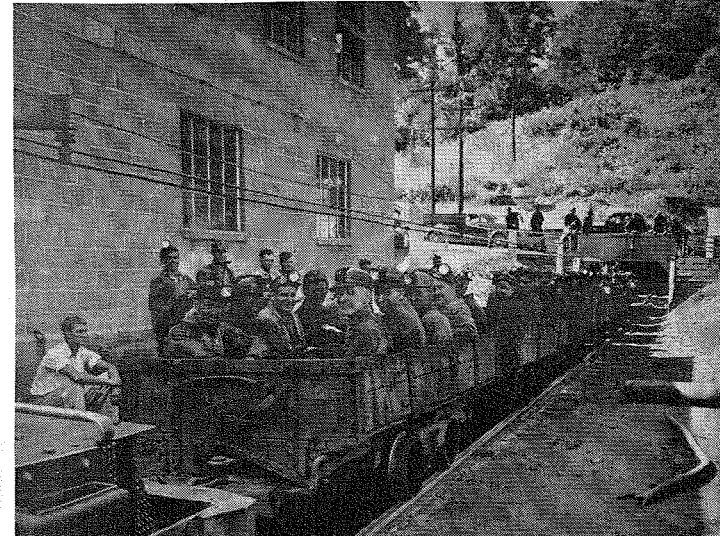
Největším městem v "Nové Anglii" je Boston ve státě Massachusetts. Ulice s domem, v němž se scházeli američtí vlastenci před revolucí. (Dole:) Místnost v Domě Nezávislosti ve Filadelfii, kde byla 26. října 1918 podepsána listina o nezávislosti Československé republiky.

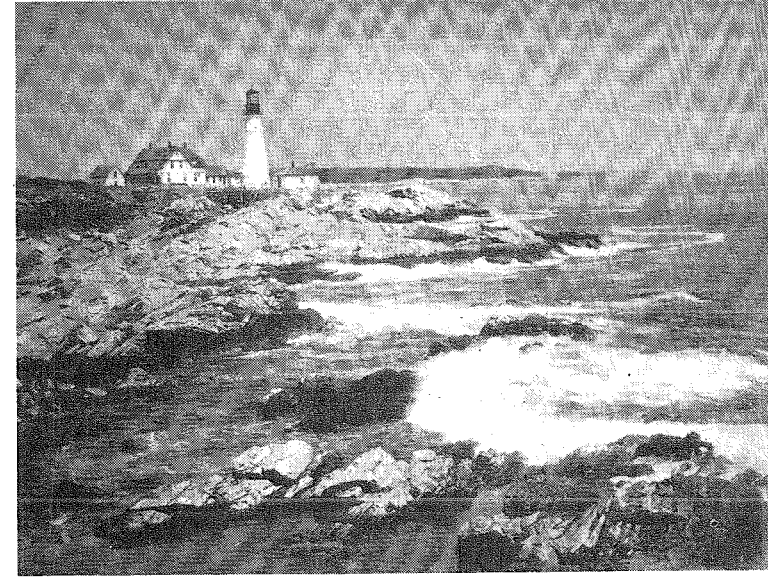
Loděnice s obrovskými jeřáby v ústí řeky Delaware na pobřeží Atlantického oceánu. Americké loděnice se během války mnohanásobně rozvinuly, aby vyhověly stále stoupajícím požadavkům nových a nových obchodních i válečných lodí pro Ameriku, i ostatní spojence.

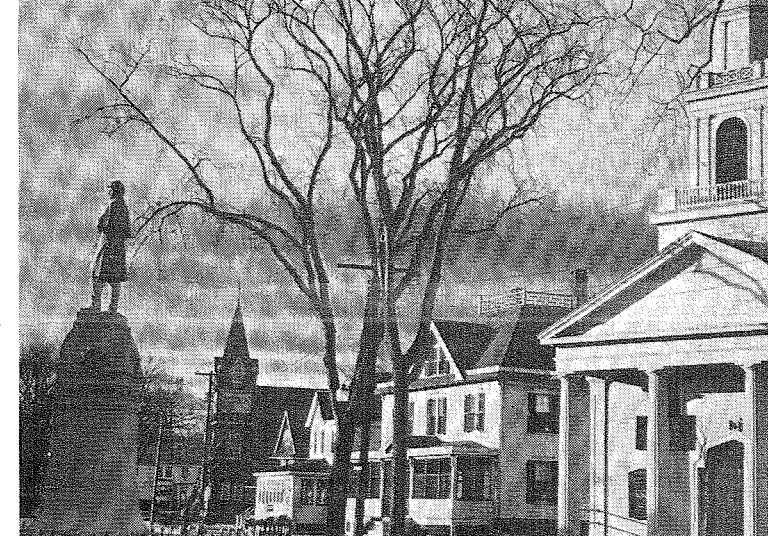
Pohled na lodní bárky dopravující uhlí po řece Ohio do Pittsbuřhu v Pensylvánii. Toto město, které je střediskem největšího ocelářského průmyslu na světě, leží současně i uprostřed nejvýnosnějších uhelných ložisek Ameriky. Vyrobi 60 milionů tun ocele.—(Dole:) Horníci vyjíždějí z uhelných dolů v Západní Virginii.

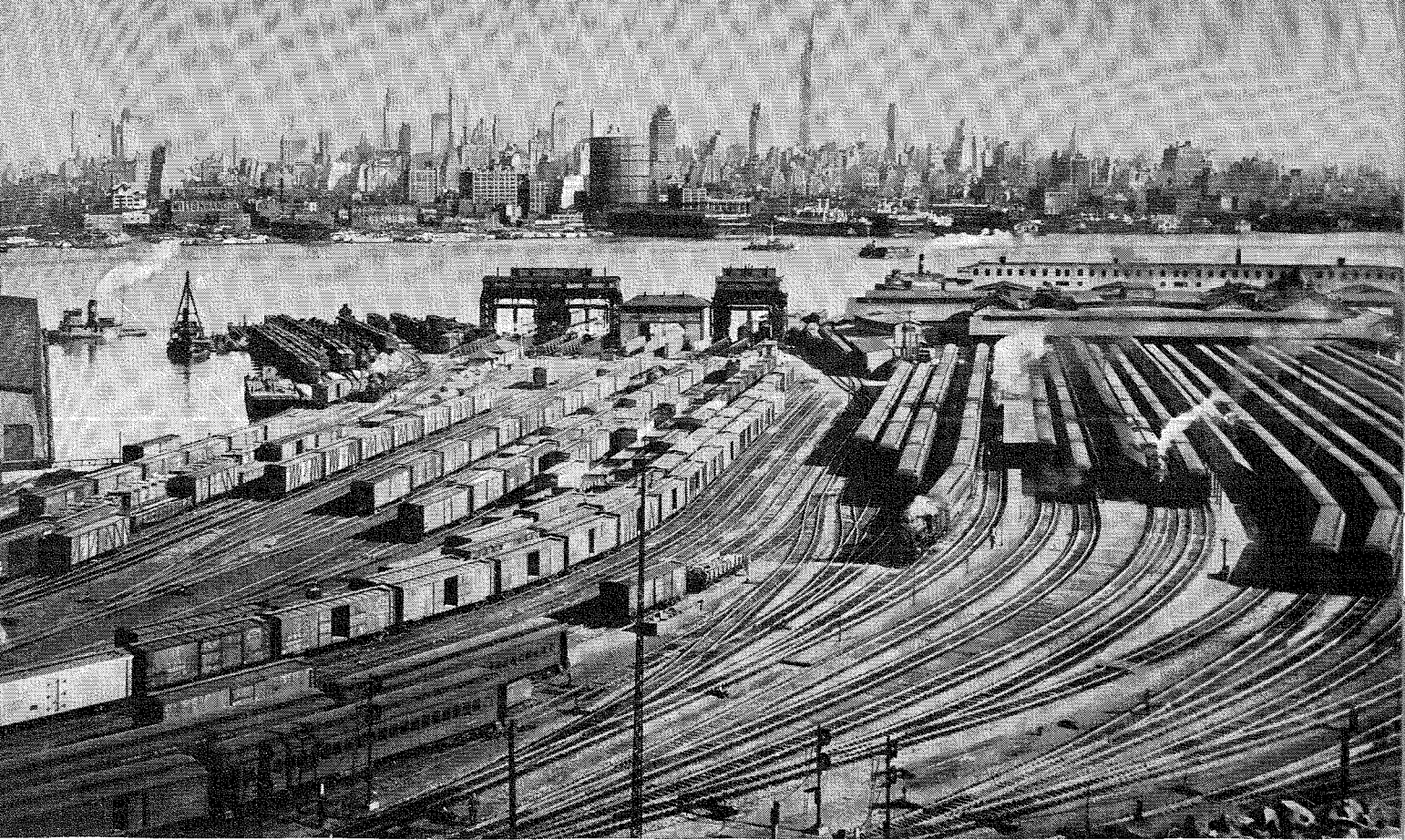
Příkladem osady, která byla celá rozvržena podle plánu, je Greenbelt, ve státě Maryland nedaleko hlavního města Washingtonu D.C. Byla vybudována podle projektu ústřední vlády pro rodiny s malými příjmy. Město je spravováno na podkladě kooperativním.

Pohled na maják v Portland Head, ve státě Maine. Tento stát, jenž je v létě i v zimě cílem mnoha turistů, má malebné břehy s mnoha přístavy. — (Dole:) Jiné typické místo "Nové Anglie" je město Mystic v Connecticutu. Pohled na část náměstí s pomníkem, kostelíčkem a domky.

Pohled na linii newyorských mrakodrapů přes Hudsonovu řeku z New Jersey. Město New York leží na samé hranici státu New York v soused-

Automobilová doprava vyžádala si v Americe vybudování nejmodernějších silnic a složitou soustavu betonových mostů a podjezdů, jež

ství důležitého průmyslového města Jersey City. Na snímku v popředí je vidět seřazovací nádraží, jež obstarává spojení s vnitrozemím.

nahrazují zastaralé a nebezpečné křižovatky. Amerika vyráběla v míru ročně 3 miliony osobních vozů. Snímek byl vzat v okolí New Yorku.

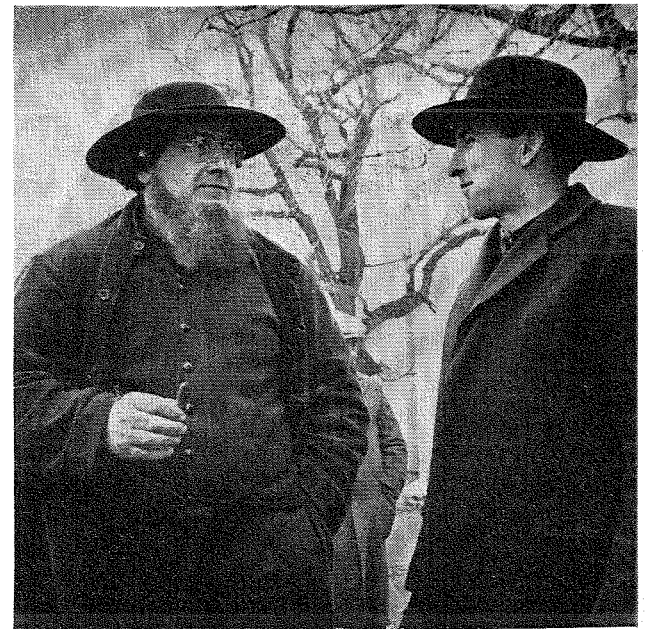
Ve Spojených státech vychází denně 2.000 různých novin. Týdeník je 10.000. Kromě toho je vydáváno několik set listů v cizích jazycích. Mezi těmito neanglickými periodickými publikacemi najdeme i 58 listů denních, půltýdeních, týdeních o měsíčních v češtině a slovenštině.

Tento mladý muž, jenž se přistěhoval z Evropy, je spokojen tím, co mu Amerika skýtá. Setkává se s přáteli v klubech a tráví s nimi večery buď v kinu, nebo s nimi chodí bruslit nebo hrát v kuželky. Zache-li se mu, může navštěvovat bezplatné večerní kursy.

Tento lidový šumař hraje k vesnickému tanci pod širým nebem ve státu Vermont. Lidových tanců se zachovalo veliké množství: tančí se někde v krčmách, ve stodolách, na návsi a dokonce i v radnici. Přistěhovalci z různých evropských zemí si většinou zachovali i svou hudbu.

Toto jsou členové Amišské sekty, jež předepisuje svým členům nošení starobylého kroje a zachování velmi přísného způsobu života. Ústava Spojených států jim zajišťuje svobodu náboženství i volné zachování jejich obyčejů. Tato sekta žije v Pensylvánii.

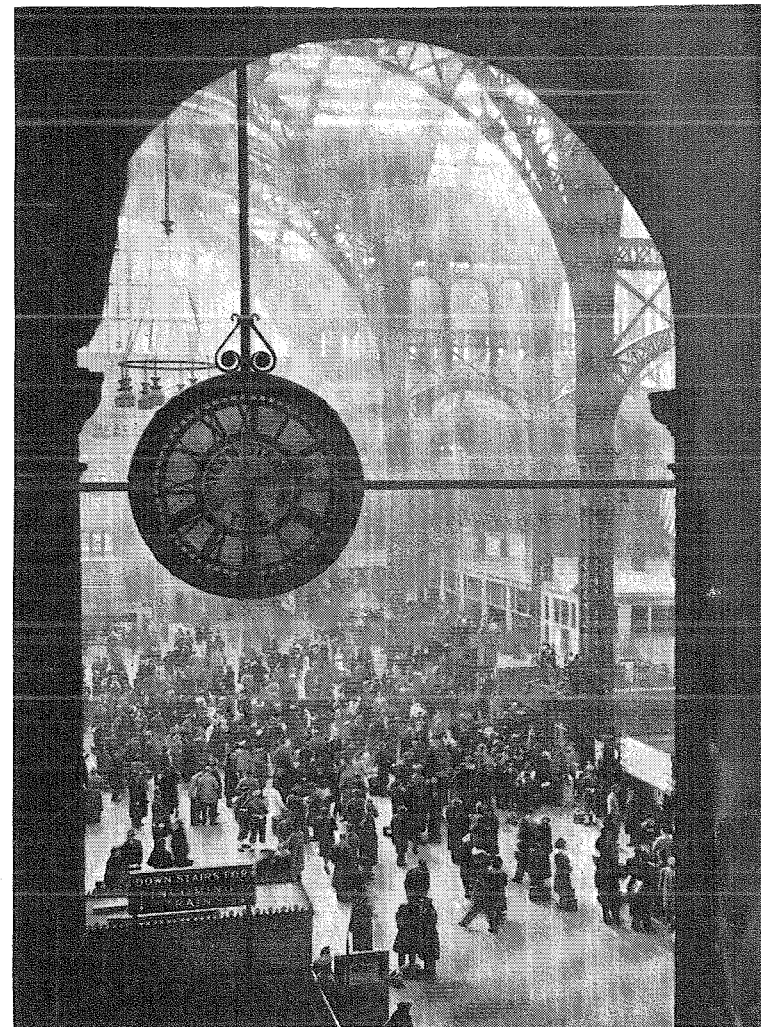

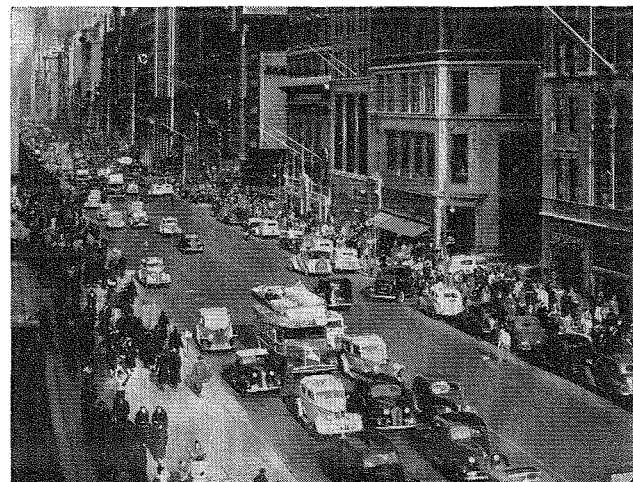
Pohled na mrakodrapy Manhattanu, centra New Yorku, přes Východní řeku, z parčíku v brooklynském předměstí. Manhattan má

rozsaह 56 čtverečních kilometrů: poněvadž pozemky na něm jsou nejdražší na světě, bylo třeba stavět domy vysoko do výše, v podobě štíhlých mrakodrapů.

Nejznámější mrakodrapy jsou Empire State (381 m), Chryslerův (319 m) a Woolworthův (241 m).

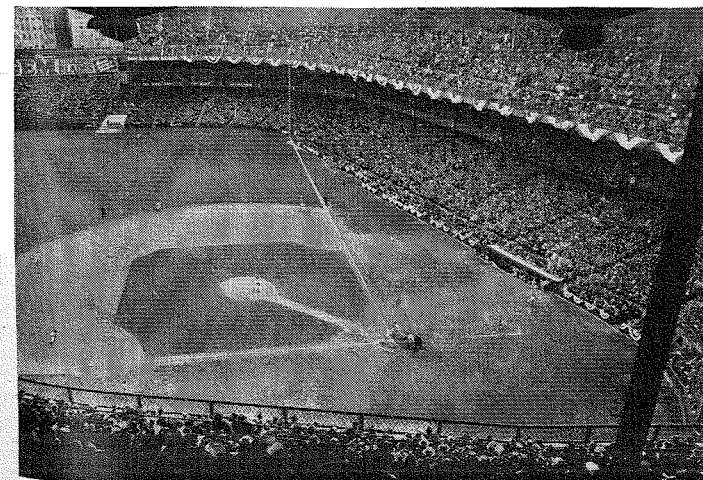
Pohled do haly Pensylvánského nádraží, jednoho z hlavních v New Yorku. Americké železnice dopravují ročně 72 miliony cestujících.

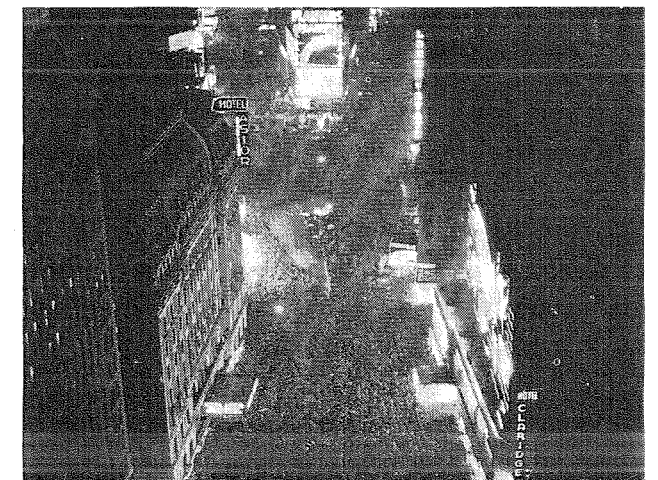
Pohled na Pátou Avenue, nejelegantnější třídou New Yorku, vroubenou výstavními obchody klenotnickými, modními salony a obchodními do-

my. Obec newyorská uskutečnila mnoho moderních sociálních projektů. Ukázkou je tento veřejný bazén v dělnické čtvrti, určený pro školní mládež.

Pohled na úsek newyorského sportovního hřiště "Yankee Stadium", v němž zápasy o baseballové mistrovství přilákají 70.000 diváků.

Pohled na střed New Yorku, křižovatku Sedmé Avenue a Broadwaye, zvané "Times Square". Zde stojí největší kina a divadla metropole.

REV15

Na malém skalnatém ostrůvku, dva kilometry od jižního konce Manhattanu, stojí socha Svobody, známý symbol americké svobody.

Byl to dar francouzského lidu Spojeným státům a jejím autorem byl francouzský sochař Frederic Auguste Bartholdi. Francouzský lid, milovný svobody, sebral potřebnou částku 450.000 dolarů. Byla odhalena r. 1868.

Je vysoká přes 90 m a obrácena k moři, směrem k příjíždějícím lodím, a vždycky svou pochodní vítala miliony lidí,

příjíždějící z cizích břehů poprvé do Ameriky, i tisíce občanů Spojených států, kteří se z ciziny vraceli domů.

Město New York je pro všechny ty, kdož našli útočiště ve Spojených státech, branou k celému světadílu, je to město s kilometry dok, seřazovacích nádraží, mostů a tunelů, sty mrakodrapů a obchodních domů. Z New Yorku směrem k Tichému oceánu prostírá se americká pevnina na 5000 km, se svými lesy, pláněmi, horstvy, nakupenými městy, dýmajícími továrnami, cestami a tratěmi, úhlednými farmami a vesnicemi. Bohatý světadíl jedinečně obdařený bohatstvím přírodních darů, s obyvatelstvem, které je mladé a energické. Nad to nade všecko je to země se svobodou politickou, národnostní a náboženskou.

A dnes farmy i továrny, a všechno obyvatelstvo této široké svobodné země je připoutáno k hospodářstvím a továrnám a národům ostatních Spojených národů a k jejich velikému zápasu o znovudobytí svobody a spravedlivosti všem porobeným lidem na světě.

